

ინგლისური
ენა

საბაზო და
საშუალო
საფეხურის
მე-5 დონე

New Wave

მასწავლებლის წიგნი

ლია გოქსაძე
თამარ ფალავა

კონსულტანტი ბრიტანეთის საბჭო

რეკომენდებულია ეროვნული სასწავლო გეგმებისა და შეფასების ცენტრის მიერ.

პილოტირებულია საქართველოს სკოლებში განათლების რეფორმის
პროექტ "ილია ჭავჭავაძის" ფარგლებში 2005-06 სასწავლო წელს.

საბაზო და საშუალო საფეხურის მე -5 დონე

New Wave

მასწავლებლის წიგნი

ლია გოქსაძე, თამარ ფალავა

კონსულტანტი ბრიტანეთის საბჭო

დიზაინი გოგა დემეტრაშვილი, გიორგი ტაბლიაშვილი

სახელმძღვანელოს შემადგენელი ნაწილები:

1. მოსწავლის წიგნი
2. სავარჯიშოების კრებული
3. ტესტები
4. მასწავლებლის წიგნი
5. 1 აუდიოკასეტა

საავტორო უფლება ტექსტზე © 2009 ლია გოქსაძე, თამარ ფალავა

ყველა უფლება დაცულია

პირველი გამოცემა 2009

ISBN 99940-62-59-X

გამომცემლობა "ოცდამეერთე"

ტელეფონი 877742146

შინაარსი

შესავალი	4
შესატყვისობა ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან	5
შინაარსისა და მიზნების რუკა	5
კომენტარები მოსწავლის წიგნთან დაკავშირებით	7
სასწავლო მასალის წარდგენის ფაზები	9
გაკვეთილის დაგეგმვა	10
სანიმუშო გაკვეთილის სცენარი	11
შეფასების ფორმები და რეკომენდაციები	12
საკონტროლოების და ტესტების ნიმუშები	14
დანართი I: ინგლისური ენის სტანდარტი	16
მოსწავლის წიგნის სავარჯიშოების პასუხები და ჩანაწერები	22
ტესტების პასუხები	40

შესავალი

სახელმძღვანელოს დანიშნულებაა მე-10 კლასის მოსწავლეებს მისცეს ინგლისური ენის ის ცოდნა და განუვითაროს ინგლისური ენის პრაქტიკული გამოყენების ის უნარ-ჩვევები, რომლებსაც ეროვნული სასწავლო გეგმა ითხოვს. ამ ძირითად მოთხოვნას ეფუძნება სახელმძღვანელოს კონკრეტული დანიშნულება - კომუნიკაციური და ინტერაქტიული მეთოდის გამოყენებით მე-10 კლასის მოსწავლეებში ინგლისურ ენაზე კითხვის, მოსმენის, წერის და ლაპარაკის პრაქტიკული უნარ-ჩვევების განვითარება. გრამატიკის საკითხების და ლექსიკური ერთეულების სწავლა და სწავლება ხდება ასევე პრაქტიკული უნარ-ჩვევების განვითარების ფონზე და მათთან ერთად.

ინგლისურ ენას დღევანდელ მსოფლიოში განსაკუთრებული როლი და მნიშვნელობა აქვს. მას იყენებენ სრულიად განსხვავებული ისტორიის, კულტურის, ასაკის და რელიგიის ადამიანები. ინგლისური საერთაშორისო შეხვედრების, კონფერენციების, ინტერნეტის ენაა. ინგლისური ენის ცოდნა აახლეობს სხვადასხვა ეროვნების მილიონობით ადამიანს და შესაძლებელს ხდის მათ შორის კომუნიკაციას. ჩვენი სახელმძღვანელოს მეთოდის და თემატიკა ამ ფაქტორსაც ითვალისწინებს და მასალას ხშირად კულტურათა დიალოგის ჩრდილში მიაწვდის მოსწავლეებს.

სახელმძღვანელოს კომპონენტებია:

1. მოსწავლის წიგნი (Student's Book)
2. სავარჯიშოების კრებული (Workbook)
3. ტესტების კრებული (Tests)
4. მასწავლებლის წიგნი (Teacher's Book)
5. 1 აუდიოკასეტა

სახელმძღვანელოში წარმოდგენილი მასალა სირთულის დონის მიხედვით შეესაბამება ევროსაბჭოს უცხოური ენების კომისიის მიერ დადგენილ B1 და კემბრიჯის უნივერსიტეტის PET-ის წინარე დონეებს (Pre-intermediate).

მოსწავლის წიგნი არის სახელმძღვანელოს ძირითადი შემადგენელი ნაწილი. იგი შედგება 24 გაკვეთილისგან (Unit). ერთი გაკვეთილი მოიცავს ოთხ გვერდს. გაკვეთილის სტრუქტურა და სასწავლო მასალის მიმდევრობა შემდეგია: ტექსტი, ლექსიკური სავარჯიშოები, მოსმენის სავარჯიშოები, გრამატიკა, ლაპარაკის აქტივობა და წერიტი დავალება. გაკვეთილს კრავს ერთი საერთო თემატიკა, ლექსიკა და გრამატიკა. ყოველ გაკვეთილში 10-12 სავარჯიშოა. მოსწავლეები ვარჯიშობენ როგორც ენის სისტემებზე (გრამატიკა, ლექსიკა), ისე ენობივ უნარ-ჩვევებზე (კითხვა, მოსმენა, ლაპარაკი, წერა). ყოველ ოთხ გაკვეთილს მოსდევს გამეორების გაკვეთილი (Revision Unit). მოსწავლეს ეძლევა საშუალება გაიმეოროს წინა ოთხი გაკვეთილის მასალა და გაიმყაროს ცოდნა. მოსწავლის წიგნის ბოლოს მოცემულია არანესიერი ზმნების სია და ინგლისურ-ქართული ლექსიკონი (Wordlist). **სასურველია, რომ მოსწავლეებმა სავარჯიშოები გადაინერონ რვეულებში და ისე იმუშაონ.** ეს სახელმძღვანელოსაც დაზოგავს და მოსწავლეებს წერის უფრო მეტი პრაქტიკასაც მისცემს.

სავარჯიშოების კრებული, მოსწავლის წიგნის მსგავსად, შედგება 24 გაკვეთილისგან. გაკვეთილში მოცემული სავარჯიშოები და აქტივობები მოსწავლის წიგნის შესაბამის გაკვეთილში მოცემული მასალის შესატყვისია და გამოიყენება საშინაო დავალებებისთვის, დამოუკიდებელი მუშაობისთვის, ცოდნისა და ენობრივი უნარ-ჩვევების განმტკიცებისთვის. ერთი გაკვეთილის მასალა მოიცავს 2 გვერდს. სავარჯიშოების კრებულის ყოველ ოთხ გაკვეთილს მოსდევს თვითშეფასების კითხვარი (Self-assessment). კითხვარს მოსწავლეები დამოუკიდებლად პასუხობენ, შედეგებით კი განსაზღვრვენ, თუ რა ცოდნას მიაღწიეს, რა უჭირთ, ან რა იციან. თვითშეფასების კითხვარის სისტემატური გამოყენება და შედეგის მასწავლებელთან ერთად განხილვა მოსწავლეს სწავლის უნარს უვითარებს და წინსვლის სტიმულს აძლევს. კრებულის ბოლოს მოცემულია სავარჯიშოების პასუხები. მოსწავლეებს შეუძლიათ სავარჯიშოების პასუხები თვითონ უნდა გადაამოწმონ და შედეგებზე ერთად იმსჯელონ.

ტესტების კრებული შედგება 6 ტესტისგან. თითოეული ტესტი მოსწავლის ცოდნის ეტაპობრივი შემოწმებისთვის არის გათვალისწინებული (4 გაკვეთილი + ტესტი) და სრულად შეესაბამება მოსწავლის წიგნის მასალას. ტესტები გამოიყენება განვლილი მასალის ათვისების ხარისხის დადგენის და შემაჯამებელი შეფასების მიზნით ("საკონტროლო წერების" ალტერნატივა). ტესტების კრებული ინახება მასწავლებელთან და მოსწავლეებს ეძლევათ მხოლოდ ტესტის წერის დროს. ტესტების შედეგები მოწმდება უნიფიცირებული პასუხების სქემის (Answer keys) მიხედვით. შესაძლებლად მიგვაჩინია ისიც, რომ ტესტები თვითშეფასებისთვისაც გამოიყენებოდეს: მოსწავლე, და არა მასწავლებელი, ამოწმებს საკუთარ ნაწერს მოცემული პასუხების მიხედვით და ინერს ქულას. მუშაობის ასეთი სისტემა საშუალებას იძლევა, რომ მოსწავლემ თანატოლებთან ან მასწავლებელთან ერთად იმსჯელოს მიღწეულ

შედეგებზე და იმაზე, თუ რაში დაუშვა შეცდომა და რაში უნდა იმეცადინოს, რომ მომავალში უკეთეს შედეგს მი-
აღწიოს. ტესტებში მოცემული გრამატიკული და ლექსიკური სავარჯიშოები ენობრივი უნარ-ჩვევების განვითარე-
ბას უწყობს ხელს, რაც პასუხობს თანამედროვე კომუნიკაციური მეთოდის მოთხოვნებს, რომლის მიხედვითაც
ენობრივი ასპექტების (გრამატიკა, ლექსიკა, ფონეტიკა) სწავლა და სწავლება პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გან-
ვითარებას უნდა ემსახურებოდეს. სავარჯიშოების ტიპები მოსწავლის წიგნში მოცემულის მსგავსია, რაც მასწავ-
ლებელს დამატებითი სავარჯიშოების შექმნას გაუადვილებს.

მასწავლებლის წიგნი მოსწავლის წიგნის მეთოდური თანმხლებია. იგი მასწავლებელს ეხმარება განსაზღვროს
როგორც მთელი სახელმძღვანელოს, ისე ცალკეული გაკვეთილის, დანიშნულება და სტრუქტურა; მეთოდურად სწო-
რად დაგეგმოს და ჩაატაროს გაკვეთილი; რაციონალურად გაანაწილოს გაკვეთილის დრო; მიმდინარე და შემაჯამე-
ბელი შეფასების დროს გამოიყენოს უნიფიცირებული კრიტერიუმები, რაშიდაც მას ამავე წიგნში მოცემული პასუხები
და ჩანაწერების ტექსტები ეხმარება. ჩვენი რეკომენდაციაა, რომ ერთი გაკვეთილი (Unit) სავარჯიშოების კრებულის მასა-
ლის ჩათვლით 4 აკადემიურ საათში დაიფაროს. ასეთ შემთხვევაში მასალის ტრიმესტრული განაწილება შემდეგი იქნება.

I ტრიმესტრი (12 კვირა, 36 საათი): 1-8 Units + 1-2 Revisions + 1-2 Tests

II ტრიმესტრი (12 კვირა, 36 საათი): 9-16 Units + 3-4 Revisions + 3-4 Tests

III ტრიმესტრი (12 კვირა, 36 საათი): 17-24 Units + 5-6 Revisions + 5-6 (Final) Tests

შესაბამისად, მასალა იფარება 36 სასწავლო კვირის და - კვირაში 3 საათის ჩატარების შემთხვევაში - 108 საათის
განმავლობაში. ეს მოქნილი სქემაა და მისი შეცვლა მასწავლებელს შეუძლია გამოყოფილი საათების და მოსწავლეე-
ბის მიერ მასალის ათვისების ხარისხის გათვალისწინებით.

სახელმძღვანელოს შესატყვისობა ეროვნულ სასწავლო გეგმასთან შინაარსისა და მიზნების რუკა

	გაკვეთილის სათაური	ენობრივი კონსტრუქციები	ლექსიკა / თემატიკა	გრამატიკა	სტანდარტის შედეგები
1	Welcome to my website	in my spare time of Georgian origin sense of humour	family /friends relationships	Present Simple	უცხ. ს. V1; V6; V10; V19, V25; V26; V28
2	I cheated once	driving license note of explanation a busy schedule	school life school subjects	Past Simple	უცხ.ს. V1; V9; V14; V19, V25; V27; V28
3	Changes in the 21st century	medical care incurable disease get education	health care personal computers	Future with 'will'	უცხ. ს. V2; V6; V16; V19; V25; V26; V28
4	Do you worry about the environment?	is polluted is in danger clean environment	environment pollution	Adjectives and adverbs	უცხ. ს. V3; V7; V10; V15; V20; V23
	Revision				უცხ. ს. 10; V22; V23
	Progress test one				უცხ. ს. 10; V21; V23
5	The world of teenagers	recent survey work part-time popular activities	teenagers' life teenagers' interests	Comparing adjectives	უცხ. ს. 2; V7; V10; V14; V19; V25
6	Computers at home	quality of life send/receive e-mails search for information	young people and modern technologies	Present perfect	უცხ. ს. V1; V5; V16; V26; V25; V27; V30
7	Merry Christmas	Christmas Eve festive time Christmas treat	Christmas celebrations multicultural traditions	Present continuous	უცხ. ს. V2; V9; V14; V29; V28
8	Christmas gifts	expression on the face valuable thing receive the gift	Christmas gifts family traditions	Past continuous	უცხ. ს. V4; V7; V14; V19; V26; V25; V28

	გაკვეთილის სათაური	ენობივი კონსტრუქციები	ლექსიკა / თემატიკა	გრამატიკა	სტანდარტის შედეგები
	Revision				უცხ. ს. 10; V22; V23; V25
	Progress test two				უცხ. ს. 10; V21; V23; V25
9	Have you got a talent?	ambitious person seek success fashionable things	teenagers' interests job opportunities life of a celebrity	Present perfect continuous	უცხ. ს. 1; V6; V10; V13; V18; V25; V26; V27
10	A Nobel prize winner	life experience major success be awarded Nobel Prize	career making	Passive forms for Simple tenses	უცხ. ს. 3; V7; V14; V20; V18; V27; V28
11	Which TV channel do you watch?	is prohibited entertainment programmes	TV companies, channels and programmes	Modals: must / have to	უცხ. ს. 3; V6; V12; V13; V20 V21; V22; V25
12	weather.com	changeable weather measure the temperature mild climate	weather forecast measuring temperature	Modals: should / had better	უცხ. ს. 3; V6; V11; V12; V17; V20; V23; V25
	Revision				უცხ. ს. 10; V22; V23; V25
	Progress test three				უცხ. ს. 10; V21; V23; V25
13	Movie legends	movie hero box-office name gifted actor/actress	Stars' lives teenagers' movie heroes	Yes/No and Wh-questions	უცხ. ს. 4; V7; V14; V17; V20; V25
14	Dear Mari...	heart of Tbilisi have drinks and snacks leisure centre	healthy lifestyle letter writing	Yes/No questions in reported speech	უცხ. ს. 2; V6; V11; V24; V25; V27
15	Diaries-our secret friends	complete disaster rely on trendy clothes/shops	friends / friendship diary writing	Verb + preposition	უცხ. ს. 3; V7; V15; V24; V25; V27
16	Wonders of nature	comparatively small make a discovery natural disasters	caves and preserves a tourist guide	Word formation	უცხ. ს. 1; V6 V13; V18; V25; V26
	Revision				უცხ. ს. 10; V22; V23; V25
	Progress test four				უცხ. ს. 10; V21; V23; V25
17	Can you cook?	favourite food preheat the oven sprinkle over	food / cakes recipes	Expressing the future	უცხ. ს. 4; V6; V13; V19; V25; V27; V29
18	You are what you eat	poor quality meals junk food digestive system	healthy food healthy lifestyle	Conditional 1	უცხ. ს. 2; V7; V14; V20; V26
19	Let's go shopping	pop in, try on looks trendy take advantage	shopping fashion	Conditional 2	უცხ. ს. 4; V8; V13; V20; V26
20	Quick shopping guide	reasonable price oldest district a wonderful selection	buying souvenirs types of stores	Wishes	უცხ. ს. 3; V9 V11; V13; V21; V25; V26
	Revision				უცხ. ს. 10; V22; V23; V25; V26

	გაკვეთილის სათაური	ენობრივი კონსტრუქციები	ლექსიკა თემატიკა	გრამატიკა	სტანდარტის შედეგები
	Progress test five				უცხ. ს. 10; V21; V23; V25; V26
21	Every city tells a story	unique sites fascinating city leave indifferent	big cities history/culture	Comparing adverbs	უცხ. ს. 4; V8; V14; V20; V25; V25; V26; V29
22	Let's go on a city tour	sightseeing tour get used to open-air museum	London tour historical sites	Future continuous	უცხ. ს. V3; V8; V21; V25; V26; V30
23	Olympic champions	strong will reach the goals beat the record	sport Olympic Games	Future in the past	უცხ. ს. V4; V9; V15; V20; V26
24	The ancient Olympics	hold Olympics compete in the Games crazy about	history of the Olympics Olympics champions	Past perfect	უცხ. ს. V4; V9; V16; V21; V25; V26; V27
	Revision				უცხ. ს. V10; V23; V24; V27
	Final test				უცხ. ს. V10; V21; V23; V25; V26

კომენტარები მოსწავლის წიგნთან დაკავშირებით

თითოეული გაკვეთილი ისეა აგებული, რომ მოცემული სავარჯიშოებისა და აქტივობების საშუალებით ხდება როგორც ოთხივე ენობრივი უნარ-ჩვევის განვითარება, ისე ენობრივი სისტემების სწავლება და/ან განმტკიცება. სახელმძღვანელოში გამოყენებული მეთოდოლოგია ინდივიდუალურ, წყვილებად, მცირე და დიდ ჯგუფებად მუშაობას ითვალისწინებს და მიმართულია მოსწავლის ცოდნის აქტივიზაციისაკენ. ამას ხელს უწყობს ის, რომ თითოეული გაკვეთილი - მასში მოცემული ტექსტები, კითხვის, მოსმენისა და წერის სავარჯიშოები - ერთი საერთო თემის (მაგ. ოჯახი, სკოლა, ბუნების დაცვა) ქვეშ ერთიანდება. გაკვეთილის თემა სათაურშივეა ასახული.

გაკვეთილების მოცულობა და სტრუქტურა ერთმანეთის მსგავსია. გაკვეთილი შედგება შემდეგი ნაწილებისგან: კითხვა, ლექსიკა, მოსმენა, გრამატიკა, ლაპარაკი და წერა. ვიმეორებთ, რომ სასურველია, მოსწავლეებმა მოსწავლის წიგნში მოცემული სავარჯიშოები რვეულებში გადაინერონ და ისე იმუშაონ. გაკვეთილის შემადგენელი ნაწილების და შესაბამისი სავარჯიშოების დეტალური აღწერა შემდეგია:

კითხვა (წაკითხვის გააზრება). გაკვეთილის ამ ნაწილში მოცემულია ტექსტი (მონათხრობი, განცხადება, რეკლამა, წერილი, ტურისტული ცნობარი, სატელევიზიო პროგრამა). ტექსტების თემატიკა მრავალფეროვანია: ახალგაზრდის სამყაროდან და ინტერესებიდან - მულტიკულტურულ რეალიებამდე. კითხვის სავარჯიშოები ამოწმებს და ავითარებს ტექსტიდან დეტალური (ფაქტობრივი) ინფორმაციის ამოკრების ან/და ძირითადი აზრის გაგების უნარს. სავარჯიშოების სახეებია: 1. კონტექსტიდან გამომდინარე გამოიცანი უცნობი სიტყვების მნიშვნელობა; 2. ტექსტს/აზრას მიუსადაგე შესაფერისი სათაური; 3. ამოიცანი ფაქტობრივი ინფორმაცია: დრო, თარიღი, ადგილი, პერსონაჟი; 4. გამოიცანი დებულება სწორია თუ მცდარი და ა.შ. გამოიყენება ასევე კითხვის წინარე (pre-reading) სავარჯიშოებიც, რომლებიც მოსწავლეს კითხვისთვის ამზადებს და, გარკვეულწილად, მოცემული ტექსტის კითხვის სტიმულს აძლევს (მაგ. იმსჯელეთ მოცემულ საკითხზე, უპასუხეთ შეკითხვებს და ა.შ.).

მოსმენა. გაკვეთილის ამ ნაწილში მოცემულია ტექსტის (მონათხრობი, სიტუაციური დიალოგი, ინტერვიუ, რეკლამა) ჩანაწერი. ჩანაწერების თემატიკა მრავალფეროვანია და მოიცავს ისეთ თემებს, როგორცაა: ქართველი და სხვა ეროვნების თინეიჯერების ცხოვრება და მათი ინტერესთა სფეროები; ცალკეული ქვეყნების გეოგრაფია, ისტორია, ყოფა, კულტურა და ა.შ. მოსმენის სავარჯიშოების ჩანაწერი გაკეთებულია ინგლისელების და ამერიკელების, ასევე ქართველი ახალგაზრდების მიერ. მოსმენის სავარჯიშოები ამოწმებს და ავითარებს ტექსტიდან დეტალური ინფორმაციის ამოკრების ან/და ძირითადი აზრის გაგების უნარს. სავარჯიშოების სახეებია: 1. ამოიცანი ფაქტო-

ბრივი ინფორმაცია: პერსონაჟი, დრო, თარიღი, ადგილი; 2. გამოიცანი დებულება სწორია თუ მცდარი; 3. მოკლედ უპასუხე შეკითხვებს; 4. დაასრულე აზრი. გამოიყენება ასევე მოსმენის წინარე (pre-listening) საავჯიმოებიც, რომლებიც მოსწავლეს ჩანაწერის მოსმენისთვის ამზადებს და, გარკვეულწილად, მოსმენის სტიმულს აძლევს (მაგ. ამოიცანი, მოცემული სიტყვებიდან რომელია გამოყენებული ჩანაწერში).

დაუშვებელია მოსმენის სავარჯიშოების უგულვებლყოფა. იმ შემთხვევაში, როდესაც მასწავლებელს არ აქვს მაგნიტოფონის გამოყენების საშუალება, იგი ვალდებულია ან თვითონ წაიკითხოს ჩანაწერი, ან წააკითხოს იგი იმ მოსწავლეს, რომელსაც კარგი გამოთქმა და დიქცია აქვს.

ლაპარაკი. გაკვეთილის ამ ნაწილში მოცემული სავარჯიშოები ითვალისწინებს მოსწავლის მონაწილეობას რეალურ ან სიმულაციურ სიტუაციებში (role play). მოსწავლეები მუშაობენ წყვილებში, მცირე და დიდ ჯგუფებში. ასეთი მეთოდის გამოყენების შედეგად მოსწავლეს უვითარდება ისეთი სამეტყველო უნარ-ჩვევები, როგორცაა: 1. საკუთარი აზრის გადმოცემა და დაცვა; 2. თემატურად საშუალო სირთულის დებატებში მონაწილეობა; 3. ინტერვიუს აღება; 4. ამბის მოყოლა; 5. განსხვავებული მოსაზრების მოსმენა. მოსწავლე კომუნიკაციური მიზნებისთვის იყენებს გაკვეთილის სხვა ნაწილებში მოცემულ ლექსიკურ და გრამატიკულ მასალას, ვარჯიშობს შეკითხვების დასმაზე, საკუთარი პოზიციის დაცვაზე, გაუგებრობის შემთხვევაში განმარტების მოთხოვნაზე, გრამატიკულად და ლექსიკურად სწორად საუბარზე და ა. შ.

წერა. გაკვეთილის ამ ნაწილში მოცემული სავარჯიშოების საშუალებით მოსწავლე სწავლობს აზრის გადმოცემას ერთი აზრის მოცულობის ფორმატში (60-90 სიტყვა). მოსწავლე სწავლობს: 1. საშუალო სირთულის წერილის დაწერას ფამილარული და თავაზიანი ფორმების გათვალისწინებით; 2. ტურისტული მეგზურის ან დღიურის დაწერას; 3. მოკლე თხზულების დაწერას; 4. აზრის თანმიმდევრულად და ლოგიკურად გადმოცემას; 5. საკუთარი და ჯგუფის პოზიციის წერილობით გადმოცემას; ყველა შემთხვევაში მოსწავლემ უნდა დაიცვას გრამატიკული, ორთოგრაფიული და ლექსიკური ნორმები. ხშირ შემთხვევაში მოსწავლეს წინაშე ეძლევა თემატური საწყისი წინადადება (topic sentence) და საჭირო ლექსიკა. უმეტეს შემთხვევაში წერიტი სავარჯიშო ლაპარაკის სავარჯიშოს ლოგიკური გაგრძელებაა: მოსწავლემ წერილობით უნდა გადმოსცეს ის ინფორმაცია, რომელიც მას წყვილთან ან ჯგუფის წევრთან ლაპარაკის დროს დაუგროვდა.

გრამატიკა. პროგრამით გათვალისწინებული გრამატიკული მასალა მოცემულია მაგალითებზე დაყრდნობით და კონტექსტის გათვალისწინებით. იგი ხშირად კომბინირებულია ლაპარაკის ან წერის სავარჯიშოებთან. ნაცნობი (წინა წლებში ნასწავლი) გრამატიკული მასალის მიწოდებისას გამოიყენებულია, უმეტესწილად, დედუქციის მეთოდი. მაგალითების დახმარებით მოსწავლე თვითონ, ან მასწავლებლის მცირე დახმარებით. "აღმოაჩენს" გრამატიკულ წესებს. ახალი გრამატიკული მასალის მიწოდებისას კი გამოიყენება როგორც დედუქციური, ისე ინდუქციური მეთოდი. სავარჯიშოების ტიპებია: 1. წაკითხვით ტექსტი და კონტექსტის გათვალისწინებით ზმნები ჩასვი სწორ ფორმებში; 2. დაასრულე მეორე წინადადება ისე, რომ იგი შინაარსობლივად პირველის მსგავსი იყოს; 3. მოცემული სიტყვებიდან ააგე სწორი წინადადება და ა. შ.

ლექსიკა. ახალი სიტყვები მოსწავლეს მიეწოდება კონტექსტურად. კონტექსტის გათვალისწინებით მოსწავლემ უნდა გამოიცნოს ახალი სიტყვის და ფრაზის მნიშვნელობა. გამოიყენებულია შემდეგი ხერხი: ტექსტში გახაზულია დაახლოებით 6-8 ახალი სიტყვა ან ფრაზა. მოსწავლეს მოეთხოვება ფართო და ვიწრო კონტექსტზე დაყრდნობით მიხედვით გახაზული სიტყვების და ფრაზების მნიშვნელობა, თარგმანის (ლექსიკონის) გამოყენება, ან მასწავლებლის დახმარება ახალი სიტყვის მნიშვნელობის განმარტებისთვის დასაშვებია მხოლოდ მას შემდეგ, რაც მოსწავლე კონტექსტურად 'გრძნობს' სიტყვის მნიშვნელობას, მაგრამ უჭირს მშობლიურ ენაზე მისი ზუსტი შესატყვისის მოძებნა. სავარჯიშოების ტიპებია: 1. კონტექსტიდან გამომდინარე განსაზღვრე სიტყვის მნიშვნელობა; 2. წაკითხვით ტექსტი და გამოტოვებულ ადგილებში ჩასვი საჭირო სიტყვები; 3. თემატურად დააჯგუფე სიტყვები; 4. დაანვილე სიტყვები მათ განმარტებასთან და ა. შ.

თემატიკა. სახელმძღვანელოში გამოიყენება შემდეგი თემატიკა: სკოლა, ოჯახი, ისტორია, ეკოლოგია/ზუნების დაცვა, თანამედროვე ტექნოლოგიები, გამოჩენილი ადამიანების ცხოვრება და შემოქმედება; ხელოვნება, თავისუფალი დრო, დღესასწაულები და სხვ. გათვალისწინებულია ქართული, ბრიტანული, ამერიკული და სხვა ქვეყნების კულტურული რეალიები, ასევე - 14-16 წლის ახალგაზდების ინტერესების სფეროები.

მასწავლებელმა გაკვეთილი სწორი და თანმიმდევრული მეთოდით უნდა წარმართოს. მან სათანადო დრო და ყურადღება უნდა დაუთმოს გაკვეთილის ყოველ ნაწილს. დაუშვებელია გაკვეთილის რომელიმე ნაწილის გამო-

ტოვება (მაგ. მოსმენის სავარჯიშოების) ან მეთოდურად არასწორად მიწოდება (მაგ. ტექსტში გახაზული სიტყვების თარგმანის წინასწარ მიცემა). მნიშვნელოვანია ასევე ის, რომ მასწავლებელმა მოსწავლეები სავარჯიშოების ინსტრუქციის მოთხოვნის დამოუკიდებლად გააზრებას მიაჩვიონ. მასწავლებელი უნდა შეეცადოს, რომ ახალი მასალით დაინტერესოს მოსწავლეები, ჩართოს ისინი სხვადასხვა სახის აქტივობებში და, ამით მათ ახალი მასალის სწავლის სურვილი გაუღვივოს.

სასწავლო მასალის წარდგენის ფაზები

სასწავლო მასალის წარდგენისას მასწავლებელმა აუცილებელია დაიცვას ქვემოთ მოცემული თანმიმდევრობა. ამაში მას წიგნის მკაცრად განსაზღვრული სტრუქტურა ეხმარება. თითოეულ გაკვეთილში (Unit) სავარჯიშოების თანმიმდევრობა სასწავლო მასალის წარდგინების ფაზებს ემთხვევა. ეს ფაზები შემდეგია:

ა. მოტივაცია

კითხვის და მოსმენის სავარჯიშოებს წინ უსწრებს კითხვის ან მოსმენის წინარე სავარჯიშოები (pre-reading; pre-listening). ეს სავარჯიშოები მოსწავლეს აღუძრავს ინტერესს წასაკითხი ან მოსასმენი მასალის მიმართ და ზრდის ახალი მასალის გაცნობის და ათვისების მოტივაციას. ამის მაგალითია წინასწარი მსჯელობა და პირადი აზრის ან ვარაუდის გამოთქმა წასაკითხი ან მოსასმენი თემის გარშემო. გაკვეთილის ეს ფაზა სასურველია მოკლე იყოს და მხოლოდ 2-3 წუთი გრძელდებოდეს.

ბ. საკითხის დასმა/დავალების განსაზღვრა

მოტივაციის სავარჯიშოს მოსდევს მომდევნო სავარჯიშოს ინსტრუქციის გაცნობა და იმაში გარკვევა, თუ რისი გაკეთება მოეთხოვება მოსწავლეს. ეს საკითხის დასმის და დავალების განსაზღვრის ფაზაა. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ მოსწავლემ შეძლოს ინსტრუქციის მასწავლებლისგან დამოუკიდებლად წაკითხვა და დავალების ზუსტად განსაზღვრა. გაკვეთილის ეს ფაზა ასევე ხანმოკლეა და თითოეული დავალებისთვის 1-2 წუთზე მეტი არ უნდა გრძელდებოდეს.

გ. ძირითადი სასწავლო მასალა

ძირითადი სასწავლო მასალა შეიძლება იყოს: კითხვის, მოსმენის, ლაპარაკის, წერის ძირითადი სავარჯიშოები, ასევე გრამატიკული და ლექსიკური მასალა. გაკვეთილის მიზანი ამ დავალებების გააზრება-გაკეთებაა და, შესაბამისად, გაკვეთილის უმეტესი ნაწილი (დროის 70-80 %) მათ ეთმობათ. მასწავლებელი მხოლოდ მას შემდეგ გადადის მომდევნო დავალებაზე, რაც დარწმუნდება, რომ ძირითადი სასწავლო მასალა გაიგო და დაძლია მოსწავლეთა უმეტესობამ. ეს გაკვეთილის ის ფაზაა, როდესაც (მაგ. ტექსტის კითხვის შემთხვევაში) მოსწავლეები კითხულობენ ტექსტს, 'აღმოაჩენენ' ახალი სიტყვების მნიშვნელობას, ესმით ტექსტის დეტალები და მისი დედააზრი, ანალიზებენ და მსჯელობენ შინაარსზე. ძირითად სასწავლო მასალაზე მუშაობის დროს მასწავლებელი ასწორებს და განმარტავს შეცდომებს, ვარჯიშობს ახალ ლექსიკურ და გრამატიკულ მასალაზე და ა.შ. გაკვეთილის ამ ფაზის დასასრულს მოსწავლეებმა უნდა შეძლონ, რომ ახალი მასალა დამოუკიდებლად ან მასწავლებლის მცირედი დახმარებით გამოიყენონ ლაპარაკისა და წერით აქტივობებში, მომავალში კი — რეალურ ცხოვრებისეულ სიტუაციებში.

დ. საწყის ეტაპზე შესასრულებელი სავარჯიშოები ისეთი დავალებებია, როგორცაა, მაგ. (კითხვის შემთხვევაში):

1. წაკითხვით ტექსტი და კონტექსტიდან გამომდინარე შეეცადე გამოიცილო გახაზული სიტყვების მნიშვნელობა; 2. წაკითხვით ტექსტი და აზრს მიუხადავად სათაურები და ა.შ. ამ სავარჯიშოების საშუალებით მოსწავლე ეტაპობრივად ეცნობა და ეუფლება ახალ მასალას, უფითარდება ინგლისურ ენაზე კითხვის, მოსმენის, ლაპარაკისა და წერის უნარ-ჩვევები.

ე. დამაგვირგვინებელ ეტაპზე შესასრულებელი სავარჯიშოები ისეთი სავარჯიშოებია, როდესაც მოსწავლე წასწავლ მასალას პრაქტიკაში - წერით ან ზეპირი კომუნიკაციისთვის - იყენებს. ასეთია კითხვის და წერის შემდგომი (post-reading; post-listening) სავარჯიშოები. ასეთი სახის აქტივობები ამყარებს მიღებულ ცოდნას და მოსწავლეს მასალაზე დამატებითი ვარჯიშის და მისი გამეორება - განმტკიცების საშუალებას აძლევს. დამაგვირგვინებელ ეტაპზე მოსწავლე ძირითადი ლექსიკური და გრამატიკული მასალის გამოყენებით საუბრობს გარკვეულ თემაზე, კამათობს, ზეპირად ან წერილობით გადმოსცემს საკუთარ აზრს და ა.შ. ამ ფაზის დროს, რომელიც გაკვეთილის ბოლო ფაზაა, მასწავლებელი საშუალებას აძლევს მოსწავლეებს თავისუფლად ისაუბრონ ინგლისურად და დაამყარონ კომუნიკაცია. ამ დროს შეცდომების გასწორება მიზანშეწონილი არ არის.

ვ. დამოუკიდებელი სამუშაო

საშინაო დავალების მიცემა გაკვეთილის ბოლო ეტაპია. ეს, უმეტეს შემთხვევაში, არის სავარჯიშოების კრებულში მოცემული მასალა. იმ შემთხვევაში, როდესაც მასწავლებელს გაკვეთილზე დრო არ რჩება მოსწავლის წიგნში მოცემული ყველა სავარჯიშოს გასაკეთებლად, შესაძლებელია, რომ ეს სავარჯიშოებიც დამოუკიდებელი სამუშაოს ნაწილი გახდეს. მთავარი არის ის, რომ მოსწავლემ დაძლიოს ის სამუშაო, რასაც მას მასწავლებელი დამოუკიდებელი სამუშაოსთვის მისცემს. ამისათვის კი სათანადო ბაზა გაკვეთილზე უნდა მომზადდეს.

გაკვეთილის დაგეგმვა

არ არსებობს გაკვეთილის დაგეგმვის ერთი უნიფიცირებული სქემა. ყოველი გაკვეთილი ინდივიდუალური და შემოქმედებითია. გამოვყოფთ გაკვეთილის დაგეგმვის მხოლოდ ზოგად და აუცილებელ კრიტერიუმებს. მათი პრაქტიკული ხორცშესხმა ხდება კონკრეტული გაკვეთილის მასალიდან და სპეციფიკიდან გამომდინარე. გაკვეთილის დაგეგმვისას მასწავლებელმა უნდა განსაზღვროს:

1. გაკვეთილის ბოლოს მისაღწევი კონკრეტული მიზანი ან მიზნები;
2. რომელი და რამდენი სავარჯიშოს გაკეთებას გეგმავს;
3. რა დრო უნდა დაეთმოს თითოეულ სავარჯიშოს;
4. რა არის თითოეული სავარჯიშოს ან აქტივობის მიზანი;
5. რა ძირითადი და/ან დამხმარე მასალა სჭირდება მას.
6. რომელია კლასში სამუშაო მასალა და რომელი — სახლში, ინდივიდუალურად.

პირველი გაკვეთილის მაგალითზე წარმოგიდგინთ გაკვეთილის დაგეგმვის ცხრილს. ანალოგიურად აიგება სხვა გაკვეთილის ცხრილებიც.

Unit 1: Welcome to my website

სასწავლო მიზნები	აქტივობები	მოსწავლეების ორგანიზება	დროის განაწილება	რესურსები	შემოწმება
გაკვეთილის ბოლოს მოსწავლემ უნდა შეძლოს: 1. ისაუბროს საკუთარი თავის, ოჯახის წევრების და მეგობრების შესახებ; 2. საუბრისას გამოიყენოს ახალი ლექსიკა და გრამატიკა; 3. მოსმენისას ამოიცნოს პერსონაჟები; 4. შეავსოს მარტივი ფორმის კითხვარი; 5. მასწავლებლის ნაწილობრივი დახმარებით გაიგოს სავარჯიშოების ინსტრუქციები.	კითხვის (1,2,3), ლექსიკის (5,6,7) და გრამატიკის (11,12,13) სავარჯიშოები; მოსმენის (8,9,10) ლაპარაკის (14) და წერის (15) აქტივობები.	მოსწავლეები მუშაობენ დამოუკიდებლად (სავ. 2,3,4,5,6,7,9, 10, 11,12,13); წყვილებად ან მცირე ჯგუფებად (სავ. 1, 8, 15).	მასალა იფარება 3 აკადემიური საათის განმავლობაში; მე-4 საათი ხმარდება სავარჯიშოების კრებულის შესაბამის სავარჯიშოებს. კითხვის და ლექსიკის სავარჯიშოებს ეთმობათ მთლიანი დროის 35%; მოსმენის აქტივობებს - 15%; გრამატიკის - 15%; ლაპარაკის და წერის აქტივობებს - 35%.	მოსწავლის წიგნი, სავარჯიშოების კრებული, კალმისტარი, დაფა, ცარცი, მაგნიტოფონი, კასეტა, მოსწავლის ინდივიდუალური რვეული.	მასწავლებელი აფასებს მოსწავლეს იმისდამიხედვით, თუ: • რამდენად ხარისხიანად შეასრულა მოსწავლემ სავარჯიშოები; • რამდენად აქტიურად იყო ჩართული მოსწავლე კითხვის, მოსმენის, ლაპარაკის და წერის აქტივობებში; • რამდენად ზუსტად და სწრაფად ასრულებდა იგი მასწავლებლის მითითებებს.

სანიმუშო გაკვეთილის სცენარი

სანიმუშო გაკვეთილის სცენარი განვიხილოთ მე-5 გაკვეთილის მაგალითზე.

Unit 5. The world of teenagers

გაკვეთილის ზოგადი მიზანი: კითხვის უნარ - ჩვევის განვითარება; ახალი ლექსიკური ერთეულების (recent survey, improve, paper-rounds, adults, etc.) ათვისება.

გაკვეთილის ხანგრძლივობა: 45 წუთი

მასალა: სავარჯიშოები 1-6.

სავარჯიშო 1

მიზანი: ტექსტის კითხვისთვის მომზადება (pre-reading).

ხანგრძლივობა: დაახლ. 2-3 წუთი

პროცესი: მასწავლებელი ეუბნება მოსწავლეებს, რომ სანამ ისინი ძირითადი ტექსტის წაკითხვას დაიწყებდნენ, სასურველია, რომ გაიგონ ერთმანეთის აზრი შემდეგი დებულების შესახებ: *There are many teenagers who care more about music than about education.* მოსწავლეები საუბრობენ წყვილებად. ასეთი სახის აქტივობის დროს კლასში ხმაური, რადგანაც წყვილები ერთად საუბრობენ. მასწავლებელი არ აკონტროლებს მოსწავლეების საუბარს, მაგრამ ახსენებს მათ, რომ ამ აქტივობისთვის მათ მხოლოდ ორი წუთი აქვთ და დროის გასვლის შემდეგ მიუთითებს საათზე და სინყნარისკენ მოუწოდებს. მნიშვნელოვანია, რომ მოსწავლეები მხოლოდ ინგლისურად საუბრობდნენ. მასწავლებელი ამას მუდმივად აკონტროლებს.

სავარჯიშო 2

მიზანი: ტექსტის შინაარსის გაგება და კონტექსტზე დაყრდნობით ახალი ლექსიკური ერთეულების მნიშვნელობის ამოცნობა (reading comprehension).

ხანგრძლივობა: დაახლ. 15 წუთი

პროცესი: მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს დამოუკიდებლად წაკითხონ სავარჯიშოს ინსტრუქცია და ხმამაღლა განმარტონ, თუ რის გაკეთებას ითხოვენ მათგან. აუცილებელია, რომ მოსწავლეებმა კარგად გაიგონ სავარჯიშოს მოთხოვნა. დავალების განმარტების შემდეგ მოსწავლეები იწყებენ ტექსტის დამოუკიდებლად (ჩუმად) კითხვას. მასწავლებელი დროს აკონტროლებს და წინასწარ ეუბნება მოსწავლეებს, რომ მათ ამ სავარჯიშოს გასაკეთებლად მხოლოდ 6-7 წუთი აქვთ. ტექსტის წაკითხვის შემდეგ მასწავლებელი ეკითხება მოსწავლეებს, თუ რამდენად გაიგეს მათ გახაზული სიტყვების მნიშვნელობა და რამდენად მოეხმარა მათ ამაში კონტექსტი. ტექსტის და ახალი სიტყვების გარშემო მსჯელობა გრძელდება კიდევ 7-8 წუთი, რის დროსაც მოსწავლეები განმეორებით კითხულობენ ტექსტს და/ან მის ცალკეულ ნაწილებს.

სავარჯიშოები 3, 4

მიზანი: სელექციური კითხვის უნარ-ჩვევის განვითარება (selective reading).

ხანგრძლივობა: დაახლ. 10 წუთი

პროცესი: მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს წაკითხონ მე-3 სავარჯიშოს ინსტრუქცია. მოსწავლეები ინსტრუქციას კითხულობენ დამოუკიდებლად და წყვილებად მსჯელობენ დავალების შესახებ. მასწავლებელი მათ განუმარტავს, რომ პასუხები შეიძლება ჩანერონ წიგნშივე მოცემულ ცხრილში, ან გადაიტანონ რვეულში. მოსწავლეები იწყებენ მე-4 და შემდგომ, მე-5 სავარჯიშოს კეთებას. მუშაობენ ჩუმად. მუშაობის პროცესში შესაძლებელია პასუხების სისწორე ერთმანეთში გადაამოწმონ (peer correction). მასწავლებელი ახსენებს მოსწავლეებს, რომ ამ სავარჯიშოების გაკეთება მესხიერებაზე დაყრდნობით არ შეიძლება და, რომ სავარჯიშოებზე პასუხი მათ აუცილებლად ტექსტში უნდა მოძებნონ. იმის შემდეგ, რაც მოსწავლეები დაასრულებენ ორივე სავარჯიშოს გაკეთებას, ისინი წყვილებად იწყებენ მუშაობას და პასუხებს ერთმანეთს ადარებენ. შემდეგ მასწავლებელი მასწავლებლის წიგნიდან ხმამაღლა ამოიკითხავს სწორ პასუხებს. მოსწავლეები ითვლიან, თუ რამდენი საკითხი გააკეთეს სწორად. მაგ. 14 საკითხიდან დააგროვეს 10 ან 7 სწორი პასუხი (self-assessment). შემდეგ მასწავლებელი სთხოვს მოსწავლეებს ერთმანეთის გასაგონად ხმამაღლა ამოიკითხონ ტექსტიდან პასუხები. ტექსტის ნაწილების ხმამაღლა ამოკითხვის მიზანი სწორი წარმოთქმის გაკონტროლებაა არის. ეს ბოლო ეტაპი მასწავლებელმა სწაფად უნდა გაიაროს.

ალტერნატივა: სწორი პასუხების წაკითხვა და გაანალიზება შეიძლება მოხდეს თითოეული სავარჯიშოს დასრულებისთანავე.

სავაჯიშოები 5, 6

მიზანი: ახალი ლექსიკის ათვისება (vocabulary practice).

ხანგრძლივობა: დაახლ. 12-15 წუთი

პროცესი: მასწავლებელი განუმატავს მოსწავლეებს, რომ იწყება ვარჯიში ახალ სიტყვებზე და ფრაზებზე. მოსწავლეებმა უნდა იცოდნენ, რომ ამ სავარჯიშოებში მოცემული ყოველი სიტყვა და ფრაზა ტექსტშია გამოყენებული და, რომ მათ ისევ მოუწევთ ტექსტის გადაკითხვა. მოსწავლეები ჩუმად კითხულობენ მე-5 სავარჯიშოს ინსტრუქციას და აკეთებენ მას. ასევე დამოუკიდებლად ასრულებენ ისინი მე-6 სავარჯიშოს. შესაძლებელია, რომ ორივე სავარჯიშო ან ერთ-ერთი მათგანი წყვილებში ან 3-4 კაციან ჯგუფებში გაკეთდეს. მასწავლებელი მოსწავლეებს ახსენებს, რომ ისინი ამ აქტივობისთვის გამოყოფილ დროში უნდა ჩაეტიონ. დროის გასვლის შემდეგ მასწავლებელი კითხულობს სწორ პასუხებს. მოსწავლეები ითვლიან, თუ რამდენი სწორი პასუხი დააგროვეს (მაგ. 10 საკითხიდან 6 ან 9). კლასი ერთად მსჯელობს შეცდომებზე.

დროის დაზოგვის მიზნით მოსწავლეებს სავ. 6 შეიძლება მიეცეთ საშინაო დავალებად სავაჯიშოების წიგნის შესაბამის სავარჯიშოებთან ერთად.

დარჩენილ დროს (დაახ. 5 წუთი) მასწავლებელი იყენებს საშინაო დავალების მისაცემად, კითხვებზე პასუხის გასაცემად და სხვ.

შეფასების ფორმები და რეკომენდაციები

მოსწავლის ცოდნა ფასდება შემდეგი კომპონენტების მიხედვით:

1. ზეპირი და კითხვითი საკლასო აქტივობები
2. საკლასო წერა
3. საშინაო დავალება
4. საკონტროლო სამუშაო

მოსწავლეს ეძლევა ორგვარი შეფასება: **მიმდინარე და შემაჯამებელი.**

შეფასების პირველი სამი კომპონენტი (ზეპირი და კითხვითი საკლასო აქტივობები, საკლასო წერა და საშინაო დავალება) გულისხმობს მიმდინარე შეფასებას, ხოლო მე-4 კომპონენტი (საკონტროლო სამუშაო) — შემაჯამებელ შეფასებას. შეფასების კომპონენტების პროცენტული შემადგენლობა შემდეგია:

- ზეპირი და საკლასო წერითი აქტივობები: 20%
- საკლასო წერა: 20%
- საშინაო დავალება: 10%
- საკონტროლო სამუშაო: 50%

მიმდინარე შეფასება

მიმდინარე შეფასების საგანი სასწავლო პროცესია, ხოლო მიზანი — მოსწავლეთა საჭიროებების დადგენა მათი დახმარებისა და სწავლის დონის ამაღლების მიზნით. მიმდინარე შეფასებისთვის მასწავლებელი იყენებს მოსწავლის წიგნში და სავარჯიშოების კრებულში მოცემულ სავარჯიშოებს და აქტივობებს. მიმდინარე შეფასების პირველი კომპონენტია **ზეპირი და საკლასო წერითი აქტივობები**. იგი ფასდება ენობივი უნარ-ჩვევების და ენობივი სისტემების შემდეგი აქტივობებით.

- კონტექსტის მიხედვით უცნობი სიტყვის მნიშვნელობის ამოცნობა.
- ტექსტიდან ფაქტობრივი ინფორმაციის ამოკრება.
- კითხვებზე მოკლე პასუხების გაცემა.
- სათაურების აბზაცებთან ან ტექსტთან მისადაგება.
- სწორი/მცდარი დებულებების განსაზღვრა.
- ჩანაწერის მოსმენისას სიტყვების ან ფრაზების ამოცნობა.
- ჩანაწერის მოსმენისას გამოტოვებულ ადგილებში სიტყვების ჩანერა.
- კითხვების დასმა/სათანადო პასუხების გაცემა.
- სიმულაციური დიალოგის/სიტუაციის გათამაშება.
- დებატებში მონაწილეობა/ამბის მოყოლა.

- გამოტოვებულ ადგილებში სწორი ფორმების/სიტყვების/ფრაზების ჩასმა.
- წინადადებების ტრანსფორმაცია.
- სიტყვების და ფრაზული ზმნების წარმოება.
- ქართული და ინგლისური შესატყვისობების დადგენა.
- თვითშეფასება, თანაშეფასება

მიმდინარე შეფასების მეორე კომპონენტია **საკლასო წერა**. იგი ფასდება შემდეგი აქტივობებით:

- სტრუქტურულად და ორთოგრაფიულად სწორი და აზრობრივად გამართული წინადადებების დანერგა.
- მისალოცი ბარათის, წერილის, სარეკლამო აფიშის, ტურისტული ცნობარის შედგენა.
- 60-90 სიტყვის მოცულობის აბზაცის დანერგა (paragraph writing).

მიმდინარე შეფასების მესამე კომპონენტია **საშინაო დავალება**. იგი ფასდება შემდეგი აქტივობებით:

- შესრულებული დავალების ხარისხი.
- დავალების შესრულების სისტემურობა.

აქტივობების ჩამონათვალი შეესატყვისება ინგლისური ენის სტანდარტის მოთხოვნებს. ჩამონათვალი არასრულია. სახელმძღვანელოში გამოყენებული აქტივობების რაოდენობა აქ მოტანილზე მეტია. არასრულია აგრეთვე გრამატიკული ცოდნის შესაფასებელი აქტივობების ჩამონათვალი. სრული ნუსხა იხ. შინაარსისა და მიზნების რუკაში.

შემაჯამებელი შეფასება

მიმდინარესაგან განსხვავებით, შემაჯამებელი შეფასების ობიექტია არა სწავლის პროცესი, არამედ მოსწავლის საბოლოო მიღწევები სტანდარტის მოთხოვნებთან მიმართებაში. შემაჯამებელი შეფასება ხორციელდება **ტესტების კრებულში მოცემულ ტესტების** (საკონტოლო სამუშაო) და **ზეპირი გამოკითხვის** საშუალებით. ტესტების კრებულში მოცემული 6 ტესტი აკადემიური წლის განმავლობაში შემდეგნაირად ნაწილდება:

I ტრიმესტრი: **Progress Test 1; Progress Test 2**

II ტრიმესტრი: **Progress Test 3; Progress Test 4**

III ტრიმესტრი: **Progress Test 5; Final Test**

ტესტების ასეთი განაწილების მიხედვით მასწავლებელს ტრიმესტრში ორი საკონტოლო წერის ჩატარება უნევს: 1 - ტრიმესტრის შუაში და, 1 - ბოლოს. წლის ბოლოს ტარდება Final Test, რომელიც აერთიანებს მესამე ტრიმესტრის და მთელი წლის მასალას და, შესაბამისად, შედეგები მასწავლებელმა წლის საბოლოო შეფასებისთვის შეიძლება გამოიყენოს. ტესტის შეფასების კრიტერიუმები მარტივია: კითხვის, ლექსიკის და გრამატიკის თითოეული საკითხი ფასდება 1 ქულით, წერა — 10 ქულით. მთლიანი ტესტის მაქსიმალური ქულა არის — 50. ტესტის სტრუქტურა და საკითხებისა და ქულების შეფარდება სქემატურად ასე გამოიყურება:

რა მონმდება	საკითხები	მაქსიმალური ქულა
წაკითხულის გააზრება	1-10	10
ლექსიკა	11-25	15
გრამატიკა	26-40	15
წერა		10
მთლიანი ტესტის მაქსიმალური ქულა		50

ტესტების სტრუქტურა და შეფასების სისტემა იმის საშუალებას იძლევა, რომ შეფასდეს როგორც მთლიანი ტესტი, ისე მისი ცალკეული ნაწილები. ეს მნიშვნელოვანია, რადგანაც მოსწავლე თვითონ ხედავს თუ ტესტის რომელ ნაწილში აქვს უფრო მეტი მიღწევები და რომელში — ნაკლები. შედეგების გათვალისწინებით სწავლის პროცესი უფრო ეფექტური და მაღალ შედეგებზე ორიენტირებული ხდება.

ტესტები სწორდება მასწავლებლის წიგნში მოცემული პასუხების (Answer keys) მიხედვით. **დაუშვებელია ტესტების გასწორება და მოსწავლისთვის ქულის მინიჭება საკუთარი მოსაზრებით, პასუხების სქემის გარეშე.** ამ შემთხვევაში ობიექტურობა და სტანდარტიზაცია ვერ იქნება მიღწეული. წერის დავალების გასწორების დროს მასწავლებელი ვალდებულია იხელმძღვანელოს სპეციალური შეფასების სქემით (გვ.14), რომელიც მან წინასწარ კარგად უნდა შეისწავლოს. მოსწავლის ნაწერის შეფასებისას მასწავლებელმა ზუსტად უნდა დაიცვას ის კრიტერიუმები, რაც წერიტი დავალების შეფასების სქემაშია მოყვანილი. დიდია ტესტების შედეგების მნიშვნელობა მოსწავლეების შემაჯამებელი ტრიმესტრული და წლიური შეფასებისთვის. შესაბამისად, დაუშვებელია გასწორების პროცესში რაიმე სახის უზუსტობა, რაც მოსწავლის არაობიექტური შეფასების მიზეზი შეიძლება გახდეს.

მასწავლებელმა ტესტის 50 ქულა 10-ბალიან შეფასებაში შემდეგი სქემით უნდა გადაიყვანოს:

ტესტის ქულა	50-47	46-43	42-39	38-35	34-31	30-27	26-23	22-19	18-15	14-11	10-0
10 -ბალიანი შეფასება	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0

საკონტროლოების და ტესტების ნიმუშები

მოგვყავს კითხვის და წერიტი დავალების ნიმუშები. მოგვყავს ასევე წერიტი დავალების შეფასების სქემა და წერიტი დავალების გასწორების ნიმუში.

Vocabulary: One point for each correct answer

- *Read the text and fill in the missing words. One word is extra. The first has been done for you as an example.*

beautiful	book	children	countries	magical	member
sixteenth	story	told	wrote	very	words

What is a fairy tale?

A fairy tale is a story in which magical (0) things happen. Traditionally, every fairy tale begins with the (1): "Once upon a time". Most of the fairy tales we know are (2) old. For example, the story of Cinderella was first (3) at least 1000 years ago. The same stories are often found in many (4) and no one knows who first invented them. Most of the fairy tales are about a young (5) of the family, who is kind and brave. Young women are usually very (6) and successful. The oldest European (7) of fairy tales was published in Italy in the (8) century. Later, in 1697, a Frenchman, Charles Perrault, (9) and published a book of fairy tales. They became very popular. Thousands of (10) in Europe and America started reading them. In Germany the Grimm brothers are famous for having collected many of the best-known fairy tales.

Vocabulary / 10

Writing: Maximum number of points 10.

- You have moved to a new house. Describe the house and write about two things you like there. Write between 70-80 words.

I have moved to a new house

Writing / 10

შეფასების სქემა ტესტის წერთი დავალებისთვის

იგივე სქემის გამოყენება მიზანშეწონილია მოსწავლის ნიგნის წერთი დავალებების შესაფასებლად.

ქულა	როგორ პასუხობს ნაწერი დავალებას Task fulfillment	როგორ არის დაცული გრამატიკული, ლექსიკური და ორთოგრაფიული სიზუსტე. Accuracy	ქულა
5-4	ნაწერი კარგია. აზრი მკაფიოდ და თანმიმდევრულად არის გადმოცემული. სრულყოფილად არის გაცემული პასუხი დავალებაზე. მოყვანილია 1-2 ფაქტი და/ან მაგალითი.	გრამატიკული შეცდომების რაოდენობა ორს არ აღემატება. წინადადებების წყობა გამართულია. ლექსიკა მოთხოვნის შესაბამისია. დაშვებულია უმნიშვნელო შეცდომები ორთოგრაფიასა და პუნქტუაციაში.	5-4
3-2	ნაწერი საშუალო დონისაა. აზრი ჩანს, მაგრამ ზოგ შემთხვევაში მას თანმიმდევრობა აკლია, მოყვანილია მხოლოდ ერთი ფაქტი და/ან მაგალითი.	დაშვებულია 3-ნ გრამატიკული შეცდომა. წინადადებების წყობა ძირითადად კარგია, თუმცა არის 1-2 გამოწვევა. ლექსიკა მოთხოვნაზე უფრო მარტივია. დაშვებულია რამდენიმე შეცდომა ორთოგრაფიასა და პუნქტუაციაში.	3-2
1-0	ნაწერი სუსტია. აზრის გაგება ჭირს, წინადადებებს შორის კავშირი არ ჩანს. მაგალითი ან არ არის მოყვანილი, ან იგი ძალიან მარტივი და უმნიშვნელოა.	დაშვებულია 7-ზე მეტი გრამატიკული შეცდომა. წინადადებების წყობა არასწორია. ლექსიკა მეტად მარტივი და შეუსაბამოა. ორთოგრაფიასა და პუნქტუაციაში დაშვებულ შეცდომებს სისტემური ხასიათი აქვს.	1-0

მოგვყავს წერთი დავალების გასწორების ნიმუში ზემოთ მოცემული შეფასების სქემის მოთხოვნების მიხედვით:

- You have moved to a new house. Describe the house and write about two things you like there. Write between 70-80 words.

I have moved to a new house. In my old house I have many friends and neighbours. Now I have my room. I think is very good to have a room as your friend come to you and you can sit and talk and you listen to music. I also like that my very good friend lives near my new house. We often meet now and I go to her house and she come to my house. But I remember my old house and I sometimes go their.

Writing .. 7 .. / 10

შეფასება:

Task fulfillment: 5 ქულა: აზრი მკაფიოდ და თანმიმდევრულად არის გადმოცემული. სრულყოფილად არის გაცემული პასუხი დავალებაზე. მოყვანილია 2 ფაქტი (Now I have my room; my friend lives near my house).

Accuracy: 2 ქულა: დაშვებულია 6 გრამატიკული შეცდომა (შეცდომები გახაზულია). წინადადებების წყობა ძირითადად კარგია. ლექსიკა მოთხოვნაზე მარტივია. დაშვებულია რამდენიმე შეცდომა ორთოგრაფიასა და პუნქტუაციაში(also, there).

ნაწერის მოცულობა მოთხოვნაზე უმნიშვნელოდ დიდია (სიტყვების რაოდენობა არის 87); ეს შეფასებაზე არ მოქმედებს.

საბოლოო შეფასება: 7 ქულა

შენიშვნა: მოსწავლე არ შეფასდება, თუ ნაწერი არ პასუხობს დავალებას, მაგ. თუ იგი ახალი სახლის ნაცვლად წერს იმაზე, თუ როგორ ატარებს თავისუფალ დროს. ისეთ შემთხვევებში, როდესაც ნაწერი მოთხოვნაზე შესამჩნევად დიდი ან მცირეა, მოსწავლეს აკლდება 1 ქულა (მაგ. დავალების მოთხოვნაა 70- 80 სიტყვა, მოსწავლემ კი დაწერა 40 სიტყვა).

დანართი I

**ინგლისური ენის სტანდარტი
V დონე**

მისაღწევი შედეგები

მიმართულება:		
მოსმენა	მოსმენა	წერა
<p>უცხს.V. 1. მოსწავლე ისმენს და იგებს უცხოენოვან თანამოსაუბრეთა შორის მიმდინარე ინტერაქციას (დიალოგი, ინტერვიუ), მონოლოგს.</p> <p>უცხს.V. 2. მოსწავლე ისმენს და იგებს რადიო-ტელეგადაცემებს, აუდიო-ვიდეო-ტექსტებს და ზეპირ გამოსვლას ნაცნობ ან მისთვის საინტერესო თემატიკაზე (რეპორტაჟი, დოკუმენტური გადაცემა, ლექცია).</p> <p>უცხს.V. 3. მოსწავლე მიმართავს სხვადასხვა სტრატეგიას მოსასმენი ამოცანების ეფექტურად გადაჭრის ხელშესაწყობად და მოსმენის უნარის გასაუმჯობესებლად.</p>	<p>უცხს.V. 4. მოსწავლე კითხულობს და იგებს სხვადასხვა თემაზე შექმნილ შემეცნებით ტექსტს (ისტორიული, კულტურული, არქეოლოგიური, გეოგრაფიული, ეკოლოგიური და სხვა).</p> <p>უცხს.V. 5. მოსწავლე კითხულობს და იგებს საგაზეთო პუბლიკაციებს მისთვის საინტერესო აქტუალურ თემებზე (მაგალითად, ინტერნეტის/მობილურის/მპპ-ის დადებითი და უარყოფითი მხარეები, უსაფრთხო სკოლა, როკ-მუსიკა, განსხვავება ბიჭებსა და გოგონებს შორის და სხვა);</p> <p>უცხს.V. 6. მოსწავლე კითხულობს და იგებს ადაპტირებულ მოთხრობას/ნოველას.</p> <p>უცხს.V. 7. მოსწავლე კითხულობს და იგებს კომიქსს.</p> <p>უცხს.V. 8. მოსწავლე ამოიცნობს ტექსტის სტრუქტურულ მახასიათებლებს, ნასწავლ ენობრივ-გრამატიკულ ფორმებსა და მათ ფუნქციას შინაარსიან კონტექსტში.</p> <p>უცხს.V. 9. მოსწავლე ხმამაღლა კითხულობს ტექსტს/ნაწყვეტს.</p> <p>უცხს.V. 10. მოსწავლე მიმართავს სხვადასხვა სტრატეგიას საკითხავი ამოცანების ეფექტურად გადაჭრის ხელშესაწყობად და კითხვის უნარის გასაუმჯობესებლად.</p> <p>უცხს.V. 11. მოსწავლე ეუფლება სქემატური წარწერების სხვადასხვა ტექნიკას.</p>	<p>უცხს.V. 12. მოსწავლე წერს ახსნა-განმარტებით ბარათს, განცხადებას, წერილს კონკრეტულ პრობლემურ სიტუაციასთან დაკავშირებით.</p> <p>უცხს.V. 13. მოსწავლე წერს სხვადასხვა ტიპის ტექსტს (ესე, წერილი სასკოლო ან ახალგაზრდული ჟურნალისთვის) აქტუალურ თემაზე/საკითხზე (მაგალითად, მოსწავლე და მობილური ტელეფონი, მოსწავლეთა დამოკიდებულება სკოლის მიმართ, წიგნი და ინტერნეტი და სხვა).</p> <p>ა)წერს სარეკლამო ხასიათის ტექსტს (ტურისტული გზამკვლევი, ინფორმაციული ბუკლეტი).</p> <p>უცხს.V. 14. წერისას მოსწავლე ქმნის ტექსტის სტრუქტურას, იძენს და ფუნქციურად იყენებს საბაზისო ენობრივ-გრამატიკულ უნარ-წყვეტებს.</p> <p>უცხს.V. 15. მოსწავლე იძენს და იყენებს წერის ეფექტურ სტრატეგიებს წერის პროცესის ყველა ეტაპზე (მოსამზადებელი, ტექსტის შედგენა, ტექსტის გაუმჯობესება).</p>

მიმართულება:

ლაპარაკი	კულტურათა დიალოგი	უცხო ენის პრაქტიკული გამოყენება	სწავლის სწავლა
<p>დიალოგური მეტყველება</p> <p>უცხ.ს.V. 16. მოსწავლე მონაწილეობს ინტერაქციაში მისთვის ნაცნობ თემებზე, საკითხებზე.</p> <p>უცხ.ს.V.17. მოსწავლე თავს ართმევს ყოფით საკომუნიკაციო სიტუაციას.</p> <p>მონოლოგური მეტყველება</p> <p>უცხ.ს.V. 18. მოსწავლე ლაპარაკობს გაბმულად მისთვის ნაცნობ თემებზე.</p> <p>უცხ.ს.V. 19. წარმოადგენს ზეპირ მოხსენებას (პრეზენტაციას) მისთვის საინტერესო თემაზე</p> <p>უცხ.ს.V. 20. მოსწავლე იძენს და ფუნქციურად იყენებს საბაზისო ენობრივ-გრამატიკულ უნარ-წყვევებს.</p> <p>უცხ.ს. V. 21. მოსწავლე მიმართავს სხვადასხვა სტრატეგიას სამეტყველო ამოცანების ეფექტურად გადაჭრის ხელშესაწყობად და ზეპირი მეტყველების უნარის გასაუმჯობესებლად.</p>	<p>უცხ.ს.V. 22. მოსწავლე იძენს ინტერესს და ავლენს ტოლერანტულ დამოკიდებულებას კულტურული თავისებურებების მიმართ.</p>	<p>უცხ.ს.V. 23. მოსწავლე უცხოურ ენაზე განახორციელებს სხვადასხვა ტიპის პროექტს (მაგ., სასწავლო მგზავრობა იმ ადგილში, რომლებიც ამა თუ იმ მწერალს, მოღვაწეს უკავშირდება; ექსკურსია-გიდობის განხორციელება უცხოენოვანებისთვის და სხვა).</p> <p>უცხ.ს.V. 24. მოსწავლეები ამუშავებენ უცხოურენოვან წყაროებს/ტექსტებს შემდგომი გამოყენებისათვის (მაგალითად, მასალის მოძიება-შეგროვება სასკოლო პროექტების განხორციელებლად).</p>	<p>უცხ.ს. V. 25. მოსწავლე დამოუკიდებლად განჭვრეტს შესასრულებელი დავალების მოთხოვნებს.</p> <p>უცხ.ს. V. 26. მოსწავლე იყენებს სტრატეგიულ უნარებს წარმატებული სწავლების უზრუნველსაყოფად.</p> <p>უცხ.ს.V. 27. მოსწავლე იყენებს რესურსებს სასწავლო საქმიანობის ხელშეწყობის მიზნით.</p> <p>უცხ.ს.V. 28. მოსწავლე ამუშავებს ინფორმაციას მისი დამახსოვრებისა და ეფექტურად გამოყენების ხელშესაწყობად.</p> <p>უცხ.ს.V. 29. მოსწავლე თანამშრომლობს თანაკლასელებთან, მასწავლებელთან, მენეჯერებთან შედეგების გაუმჯობესების მიზნით.</p>

სწავლის შედეგები და ინდიკატორები

მიმართულება: მოსმენა

(მოსმენის უნარის გასავითარებლად გამოიყენება სასწავლო მიზნით შექმნილი აუდიოჩანაწერები).

უცხ.ს.V.1. მოსწავლე ისმენს და იგებს უცხოენოვან თანამოსაუბრეთა შორის მიმდინარე ინტერაქციას (დიალოგი, ინტერვიუ), მონოლოგს.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს, სად მიმდინარეობს საუბარი;
- ამოიცნობს თანამოსაუბრეებს;
- ამოიცნობს საუბრის ძირითად თემას/საკითხებს;
- ამოკრეფს კონკრეტულ ინფორმაციას (ვინ, რა, სად, როდის, რომელი, როგორი, რამდენი, რატომ და სხვა);
- ამოიცნობს თანამოსაუბრეთა დამოკიდებულებას, შეფასებას ამა თუ იმ საკითხთან დაკავშირებით;
- საუბრის შინაარსიდან გამომდინარე გამოაქვს დასკვნა თანამოსაუბრეთა ხასიათის, საქმიანობის, ინტერესების, სოციალური მდგომარეობისა და მათ შორის არსებული ურთიერთობის (მეგობრული, კონფლიქტური, საქმიანი, დიდი ხნის ნაცნობები, ახლადგაცნობილები და სხვა) შესახებ;
- ინტონაციით განასხვავებს სათქმელის მოდალობას (შეკითხვა, თხოვნა, მოთხოვნა, საყვედური, სინანული, გაპროტესტება);
- განასხვავებს მიმართვის ფამილარულ და თავაზიან ფორმულებს.

უცხ.ს.V.2. მოსწავლე ისმენს და იგებს რადიო-ტელეგადაცემებს, აუდიოჩანაწერებს და ზეპირ გამოსვლას ნაცნობ ან მისთვის საინტერესო თემატიკაზე (რეპორტაჟი, დოკუმენტური გადაცემა, ლექცია).

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს თემას, ძირითად საკითხებს, მტკიცებულებებს;
- ამოიცნობს ლოგიკურ კავშირებს ფაქტებს, მოვლენებს შორის;
- ამოკრებს ფაქტობრივ ინფორმაციას (ვინ, რა, როდის, სად, როგორი, რამდენი და სხვა).
- განარჩევს ვარაუდს ფაქტისაგან, ფაქტებს დამოკიდებულებისაგან, შეფასებისაგან.
- აკავშირებს კონკრეტულ დეტალებს ძირითად ინფორმაციასთან;
- ამოკრებს ინფორმაციას კონკრეტული მახასიათებლების მიხედვით.

მოსმენის სტრატეგიები

უცხ.ს.V.3. მოსწავლე მიმართავს სხვადასხვა სტრატეგიას მოსასმენი ამოცანების ეფექტურად გადაჭრის ხელშესაწყობად და მოსმენის უნარის გასაუმჯობესებლად.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- ცოცხალი მეტყველების/ჩანაწერის მოსმენისას იშველიებს არავერბალურ ელემენტებს (ხმის ტემბრი, ინტონაცია, მიმიკა, ჟესტიკულაცია, სხვადასხვა ტიპის ხმაური, ლოგიკური მახვილები, ილუსტრაცია, სქემა);
- ამოიცნობს უცნობი სიტყვების, გამოთქმების მნიშვნელობას ნაცნობ ელემენტებზე დაყრდნობით (საკომუნიკაციო სიტუაცია, კონტექსტი);
- ინიშნავს უცნობ სიტყვებს მათი მნიშვნელობის გასარკვევად;
- იყენებს სელექციური მოსმენის სტრატეგიას კონკრეტული ინფორმაციის ამოსაცნობად;
- აღწერს, რა ხერხით/გზით მოახერხა მოსასმენი ამოცანის გადაჭრა;
- ადარებს სხვების მიერ შერჩეულ ხერხს და გამოაქვს დასკვნა, თუ რომელი მიდგომა იყო ეფექტური;

- მიზნის შესაბამისად ცვლის მოსმენის სტრატეგიას: ზოგადი შინაარსის გასაგებად ეყრდნობა ნაცნობ სიტყვებს, არავერბალურ ელემენტებს და ამოიცნობს საკომუნიკაციო სიტუაციას, კონტექსტს, სასაუბრო თემას; კონკრეტული ინფორმაციის ამოსაცნობად შეარწმუნებს კონკრეტულ საყრდენებს, მათზე ამახვილებს ყურადღებას საჭირო ინფორმაციის ამოსაკრეფად;
- უცხოურ ენაზე უყურებს და უსმენს თავისთვის საინტერესო ტელე/რადიო გადაცემებს, ფილმებს;
- მოსასმენი ამოცანების გადაჭრისას იყენებს სხვა ენაში მიღებულ გამოცდილებას;
- იხსენებს, სხვა საგნებში რა ტიპის სტრატეგია გამოუყენებია ინფორმაციის მოსმენისას, ადარებს ძველ და ახალ გამოცდილებას, გამოაქვს დასკვნები;
- მსჯელობს, რომელ სასწავლო თუ ცხოვრებისეულ სიტუაციაში შეიძლება გამოადგეს გამოყენებული/განხილული სტრატეგიები.

მიმართულება: კითხვა

უცხ.ს.V.4. მოსწავლე კითხულობს და იგებს სხვადასხვა თემაზე შექმნილ შემეცნებით ტექსტს (ისტორიული, კულტურული, არქეოლოგიური, გეოგრაფიული, ეკოლოგიური და სხვა).

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს მთავარ თემას/საკითხებს;
- ამოიცნობს ტექსტის ზედაპირზე (ექსპლიციტურად) მოცემულ ფაქტობრივ ინფორმაციას;
- ტექსტს ყოფს შინაარსობრივ ნაწილებად;
- მიჟნავს ფაქტს ვარაუდისაგან;
- ამოიცნობს ტექსტის სხვადასხვა მონაკვეთში მოცემულ ფაქტებსა და მოვლენებს შორის არსებულ კავშირს (მიზეზ-შედეგობრივი, შეპირისპირებითი, პირობითი, ინდუქციური და სხვა) და გამოაქვს სათანადო დასკვნა;
- აკავშირებს ტექსტში მოცემულ ინფორმაციას საკუთარ გამოცდილებასთან და ამის საფუძველზე გამოაქვს დასკვნა;

უცხ.ს.V.5. მოსწავლე კითხულობს და იგებს საგაზეთო პუბლიკაციებს მისთვის საინტერესო აქტუალურ თემებზე (მაგალითად, ინტერნეტის/ მობილურის/მპპ-ის დადებითი და უარყოფითი მხარეები, უსაფრთხო სკოლა, როკ-მუსიკა, განსხვავება ბიჭებსა და გოგონებს შორის და სხვა);

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს პუბლიკაციის მიზანს (გაკრიტიკება, პრობლემის ნამოჭრა, შთაბეჭდილების გაზიარება და სხვა);
- ამოიცნობს პუბლიკაციის ადრესატს (ვისთვის არის განკუთვნილი);
- ამოიცნობს პრობლემატიკას;
- ამოიცნობს განსხვავებულ ასპექტებს, რომლითაც პრობლემა განიხილება;
- ამოიცნობს განსხვავებულ თვალსაზრისებს, მტკიცებულებებს;
- თვალსაზრისებს უსადაგებს მოხმობილ ფაქტებს, მაგალითებს;
- ინფორმაციებს აკავშირებს საკუთარ გამოცდილებასთან და ამაზე დაფუძნებით გამოკვეთს და გამოხატავს საკუთარ პოზიციას განხილულ საკითხთან მიმართებაში.

უცხ.ს.V.6. მოსწავლე კითხულობს და იგებს ადაპტირებულ მოთხრობას/ ნოველას.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- სათაურს გააზრებულად აკავშირებს ტექსტთან;
- ამოიცნობს მოთხრობელს, პერსონაჟებს;
- ამოიცნობს მოვლენათა თანმიმდევრობას;
- ამოიცნობს კონკრეტულ ინფორმაციას (ვინ, სად, რატომ, რა მიზნით და სხვა);
- ამოიცნობს მთავარ და მეორეხარისხოვან პერსონაჟებს;
- განმარტავს პერსონაჟთა ქცევის მოტივს და აფასებს მათ საქციელს;
- ამოიცნობს პერსონაჟებს შორის არსებულ ურთიერთობებს;

- ახასიათებს პერსონაჟებს როგორც ექსპლიციტურად მოცემულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, ისე შინაარსის გააზრების საფუძველზე;
- ნაწარმოებში გამოყოფს სიუჟეტის განვითარების საფეხურებს (დასაწყისი, ამბის მსვლელობა, დასასრული);
- ამოიცნობს მოვლენათა და პერსონაჟთა ავტორისეულ შეფასებებს.

უცხ.ს.V.7. მოსწავლე კითხულობს და იგებს კომიქსს.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- განასხვავებს ერთმანეთისგან დიალოგური და თხრობითი ტექსტების დიზაინს;
- ერთმანეთთან აკავშირებს ტექსტს და ნახატს;
- ამოიცნობს სახვითი და ტიპოგრაფიული ხერხებით გამოხატულ ემოციებს, განწყობილებებს (მაგ. გამსხვილებული შრიფტი ყვირილის, ბრაზის აღსანიშნავად და სხვა);
- ამოიცნობს ეპიზოდების შინაარსს ილუსტრაციებზე დაყრდნობით;
- ამოიცნობს ნახატებსა თუ ტექსტში მინიშნებულ, იმპლიციტურ ინფორმაციას კულტურის სფეროდან (ეპოქა, ქვეყანა, ისტორიული მოვლენა, ამა თუ იმ სოციალური წრის ტიპური წარმომადგენელი და სხვა).

უცხ.ს.V.8. მოსწავლე ამოიცნობს ტექსტის სტრუქტურულ მახასიათებლებს, ნასწავლ ენობრივ-გრამატიკულ ფორმებსა და მათ ფუნქციას შინაარსიან კონტექსტში.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- ცდილობს გამოყოს წამყვანი, დამატებითი და შემაჯამებელი აბზაცები, განსაზღვრავს დამატებითი აბზაცის ფუნქციას (მაგ.: წინა აბზაცში გადმოცემული აზრის გაშლა/დაზუსტება, მიზეზების ახსნა, მაგალითის მოყვანა);
- განსაზღვრავს, რა ფორმით არის გადმოცემული სხვისი ნათქვამი (პირდაპირი/ირიბი);
- ამოიცნობს და აჯგუფებს ამა თუ იმ საკითხისადმი სხვადასხვა ტიპის დამოკიდებულების გამომხატველ ენობრივ ფორმულებს (მაგ., კარგია, მომხრე ვარ/წინააღმდეგი ვარ, თუმცა. . . . ; მართალია, მაგრამ . . . ; არა მგონია. . . ; არ ვეთანხმები. . . ; მე მგონი და სხვა.);
- ამოიცნობს ფრაზებსა და სიტყვებს, რომლებიც ეხმარება მკითხველს, გამიჯნოს ფაქტი შეფასები საგან/დამოკიდებულებისაგან /თვალსაზრისისაგან (განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები, სხვადასხვა მოდალობის გამომხატველი ზმნები);
- ამოიცნობს დროისა და სივრცის აღმნიშვნელ სიტყვებს, კონსტრუქციებს;
- ერთი ტექსტის ფარგლებში გამოყოფს ტექსტის ფუნქციურ ტიპებს (თხრობა, აღწერა, მსჯელობა) და მიუთითებს შესაბამის ნიშნებზე;
- შესაბამის მარკერებზე დაყრდნობით მიუთითებს, სად იწყება და სად მთავრდება სიუჟეტის განვითარების საფეხურები (კვანძის შეკვრა, მოქმედების განვითარება – კულმინაცია და კვანძის გახსნა);
- ამოიცნობს და სათანადოდ განმარტავს დროული მიმართების სახეებს (მოქმედებათა ერთდროულობა, თანამიმდევრობა) და ამ მიმართების გამომხატველ საშუალებებს (მაგ., შესაბამისი კავშირები, ზმნათა ფორმები, მთავარი და დამოკიდებული წინადადებების წყობა, მისათითებელი სიტყვები მთავარში და სხვა);
- ამოიცნობს ლოგიკური კავშირების (მიზეზი, შედეგი, მიზანი, ოპოზიცია, პირობითობა) გამომხატველ მარტივ და რთულ ენობრივ სტრუქტურებს.
- ამოიცნობს აზრობრივი გადაბმის ენობრივ-გრამატიკულ საშუალებებს (მაგ., ანაფორულ ნაცვალსახელებსა და ზმნიზედებს, სიტყვის ლექსიკურ და სემანტიკურ განმეორებებს, სინონიმურ და ანტონიმურ ჩანაცვლებებს, ზმნა-შემასმენლის დრო-კილოთა ფორმებს და სხვა);
- ახასიათებს ტექსტს ან მის მონაკვეთს მეტყველების პროცესში მონაწილე პირების რაოდენობის მიხედვით (მონოლოგი, დიალოგი, პოლილოგი);
- კონკრეტულ ენობრივ ნიშნებზე დაყრდნობით მიუთითებს, გვხდება თუ არა ტექსტში ავტორი სეული მეტყველება და მოვლენების ავტორისეული შეფასება.

უცხ.ს.V.9. მოსწავლე ხმამაღლა კითხულობს ტექსტს/ნაწყვეტს.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- შეარჩევს ტექსტს/ნაწყვეტს, რომლის ნაკითხვაც უნდა აუდიტორიის წინაშე;
- ნაკითხვამდე გაიაზრებს ტექსტის შინაარსს;
- შინაარსის შესაბამისად ცვლის მეტყველების ტემპს, ხმის ტემბრს და სიმაღლეს;
- ინტონაციით გამოხატავს ტექსტში ასახულ ემოციებს;
- სასვენი ნიშნების ფუნქციით იყენებს ინტონაციას;
- შინაარსის მიხედვით იყენებს მიმიკა-ჟესტიკულაციას;
- კითხვის პროცესში ცდილობს მხედველობითი კონტაქტის დამყარებას აუდიტორიასთან;
- მეტყველებს გარკვევით და მკაფიოდ.

კითხვის სტრატეგიები

უცხ.ს.V.10. მოსწავლე მიმართავს სხვადასხვა სტრატეგიას საკითხავი ამოცანების ეფექტურად გადაჭრის ხელშესაწყობად და კითხვის უნარის გასაუმჯობესებლად.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- იყენებს გაცნობითი კითხვის ხერხებს: აკვირდება ტექსტის აგებულებას, სათაურს, აბზაცებს, ილუსტრაციებს, წარწერებს, გამოყოფილ სიტყვებს და სხვა; არ ჩერდება უცნობ სიტყვებზე;
- იყენებს შესწავლითი კითხვის ხერხებს: პირველი ნაკითხვისას მთლიანად ეცნობა ტექსტს; სირთულეების დასაძლევად გადაიკითხავს გაუგებარ, რთულ ან მნიშვნელოვან ნაწილებს; კონტექსტის, გამოცდილების ან ლექსიკონის დახმარებით აზუსტებს უცნობ სიტყვების მნიშვნელობას.
- იყენებს ძიებითი კითხვის ხერხებს: კონკრეტული ინფორმაციის მოძიების მიზნით სწრაფად გადაიკითხავს ტექსტს, ეძებს საყრდენებს: საკვანძო სიტყვებს, აბზაცების პირველ წინადადებებს, რუბრიკებს, განმარტებებს, სქემებს, ტაბულას და სხვა);
- დამოუკიდებლად ამოიცნობს უცნობი სიტყვების, გამოთქმების მნიშვნელობას ნაცნობი ელემენტების დახმარებით (ილუსტრაციები, ნაცნობი ფუძე, კონტექსტი, მშობლიურ ენაში დამკვიდრებული უცხოური სიტყვები და სხვა);
- სხვადასხვა ელემენტების მოშველიებით (სათაური, აბზაცების დასაწყისი, საკვანძო სიტყვები, ერთ-ერთი აბზაცი, გამოყოფილი სიტყვები) გამოთქვამს ვარაუდს ტექსტის შინაარსის შესახებ;
- აღწერს, რა ხერხით/გზით მოახერხა მოსასმენი ამოცანის გადაჭრა;
- ადარებს სხვების მიერ შერჩეულ ხერხს და გამოაქვს დასკვნა, თუ რომელი მიდგომა იყო უფრო ეფექტური;
- საკითხავი ამოცანების გადასაჭრელად იყენებს როგორც მშობლიურ, ისე სხვა ენაზე მიღებულ გამოცდილებას;

უცხ.ს.V.11. მოსწავლე ეუფლება სქემატური ჩანაწერების სხვადასხვა ტექნიკას.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- ტექსტს მთლიანად წაკითხვას, სხვადასხვა სიმბოლოთი მონიშნავს მთავარ საკითხებს, მეორეხარისხოვან იდეებს, საკვანძო სიტყვებს;
- განსაზღვრავს მეორეხარისხოვანი იდეების დანიშნულებას (მთავრი იდეის ილუსტრირება, მიზეზების ახსნა, დაზუსტება და სხვა);
- გამოავლენს ტექსტის სტრუქტურას ანუ ტექსტში ინფორმაციის ორგანიზების წესს (მაგალითად, ქრონოლოგიური სტრუქტურა — რა რის შემდეგ უნდა შესრულდეს; სივრცული სტრუქტურა — ერთ ადგილს მეორე მოსდევს /გეოგრაფიული შინაარსის ტექსტში/; კრიტერიუმებზე აგებული სტრუქტურა: ერთი პრობლემა და ამ პრობლემის სხვადასხვა ასპექტი; ინდუქციური სტრუქტურა — ფაქტები და ბოლოს დასკვნა; დედუქციური სტრუქტურა — კანონზომიერება და მისი დამადასტურებელი მაგალითები; შეპირისპირებითი სტრუქტურა — პოზიტიური და ნეგატიური ასპექტები, უპირატესობები და ნაკლოვანებები; სამნაწილიანი სტრუქტურა — ფაქტი/ პრობლემა, შედეგი; ფაქტი/პრობლემა, მიზეზი, გამოსავალი და სხვა);
- ინფორმაციის დასახარისხებლად იყენებს სქემატური ჩანაწერების სხვადასხვა ტექნიკას (სქემატური გეგმა იერარქიული სტრუქტურით, განტოტებული სქემა, საკვანძო სიტყვების ცხრილი და სხვა);
- აჩვენებს შესრულებულ სქემას თანაკლასელებს, ეცნობა სხვებისას;

- სხვებთან ერთად აფასებს სქემატურ ღონისძიებებს (რომელი ჯობია და რატომ, ვინ რა უნდა გააუმჯობესოს და სხვა);
- იძლევა/ითვალისწინებს შენიშვნებს, რეკომენდაციებს;
- თანამშრომლობს კლასელებთან, მასწავლებელთან სქემატური ღონისძიების გასაუმჯობესებლად.

მიმართულება: წერა

უცხ.ს.V.12. მოსწავლე წერს ახსნა-განმარტებით ბარათს, განცხადებას, წერილს კონკრეტულ პრობლემურ სიტუაციასთან დაკავშირებით.

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- იცავს ფორმალურ მხარეს (სათანადო ადგილზე მიუთითებს ავტორის/ადრესატის კოორდინატებს, პირად მონაცემებს, თარიღს, მიმართვის/გამომშვიდობების ფორმულებს, ხელმოწერებს);
- გამოკვეთს პრობლემას;
- აღწერს სიტუაციას, პრობლემის გამომწვევ მიზეზებს;
- განმარტავს სიტუაციაში მონაწილე პირების ქცევის მოტივს;
- სთავაზობს ადრესატს პრობლემის გადაჭრის გზებს, იძლევა რწმევებს, რეკომენდაციებს (მაგალითად, სკოლაში წარმომოხილ პრობლემასთან დაკავშირებით);
- გამოხატავს საკუთარ დამოკიდებულებას ამ პრობლემისადმი ან მისი გამომწვევი მიზეზებისადმი;
- წერისას იცავს აზრობრივ თანამიმდევრობას;
- მკაფიოდ და გასაგებად აყალიბებს აზრს.

უცხ.ს.V.13. მოსწავლე წერს სხვადასხვა ტიპის ტექსტს (ესე, წერილი სასკოლო ან ახალგაზრდული ჟურნალისთვის) აქტუალურ თემაზე/საკითხზე (მაგალითად, მოსწავლე და მობილური ტელეფონი, მოსწავლეთა დამოკიდებულება სკოლის მიმართ, წიგნი და ინტერნეტი და სხვა).

შედეგი თვალსაზრისით, როდესაც მოსწავლე:

- წარმოადგენს საკუთარ თავს;
- დეტალურად აღწერს საკუთარ გამოცდილებას კონკრეტულ საკითხთან მიმართებაში;
- გამოკვეთს დადებით და უარყოფით ასპექტებს/მხარეებს და განმარტავს მათ, მოაქვს სათანადო მაგალითები;
- გამოხატავს საკუთარ დამოკიდებულებას საკითხისადმი;
- პირადი გამოცდილებიდან კონკრეტული მაგალითის მოხმობით განმარტავს საკუთარ დამოკიდებულებას;
- გამოაქვს დასკვნა;
- წერილს/სტატიას ასათაურებს;
- წერისას იცავს აზრობრივ თანამიმდევრობას;
- მკაფიოდ და გასაგებად აყალიბებს აზრს.

ა) წერს სარეკლამო ხასიათის ტექსტს (ტურისტული გზამკვლევი, ინფორმაციული ბუკლეტი).

- განსაზღვრავს ადრესატს (მაგალითად, რეგიონში მცხოვრები უცხოელი თანატოლები, დამეგობრებული სკოლის მოსწავლეები);
- განსაზღვრავს ტექსტის ფორმატს (მაგალითად, გზამკვლევი, წერილი გაზეთის რუბრიკისთვის "მოგზაურის შთაბეჭდილებები", ან მერიის ვებგვერდზე განსათავსებლად და სხვა);
- განსაზღვრავს მიზანს (ტურისტების ინფორმირება რეგიონში არსებული სასტუმროების ან გასართობი აქტივობების შესახებ, უცხოელი თანატოლების მოზიდვა რეგიონში და სხვა);
- მიზნიდან გამომდინარე ადგენს რუბრიკებს (მაგალითად, ღირშესანიშნაობები, გასართობი, ზნეჩვეულებები, ადგილობრივი კერძები და სხვა);
- თითოეული რუბრიკისთვის წერს მოკლე ინფორმაციულ ტექსტებს, სადაც აღწერს დეტალებს და იძლევა შეფასებებს;
- იძლევა რჩევა-დარიგებებს.
- შესაბამისად აფორმებს ტექსტს (ფოტო, ნახატი, რუკა, გეგმა და სხვა);
- მკაფიოდ და გასაგებად აყალიბებს აზრს.

უცხ.ს.V.14. წერისას მოსწავლე ქმნის ტექსტის სტრუქტურას, იძენს და ფუნქციურად იყენებს საბაზისო ენობრივ-გრამატიკულ უნარ-ჩვევებს.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- მიზნიდან გამომდინარე შეარჩევს ტექსტის სათანადო სტრუქტურას, სწორად იყენებს აბზაცს და სხვა სტრუქტურულ მაორგანიზებლებს (სათაური, ქვესათაური, რუბრიკა და სხვა);
- იყენებს ნება-სურვილის, რწვევა-დარიგების გამომხატველ ენობრივ კონსტრუქციებს, ფორმულებს;
- თავისუფლად იყენებს ზმნის ფორმებს ახლანდელი, მომავალი და წარსული დროის გამოსახატავად;
- თავისუფლად იყენებს მარტივ ენობრივ სტრუქტურებს ლოგიკური კავშირების (მიზეზი, შედეგი, მიზანი, ოპოზიცია, პირობითობა) გამოსახატავად;
- საკომუნიკაციო სიტუაციის/მიზნის შესაბამისად იყენებს ნასწავლ ენობრივ კონსტრუქციებს, კლიშეებს, ფორმულებს;
- იყენებს ემოციების, დამოკიდებულების, შთაბეჭდილების გამომხატველ ხშირად ხმარებულ ენობრივ საშუალებებს (ლექსიკური ერთეულები, მყარი შესიტყვებები, კლიშეები, ენობრივი კონსტრუქციები);
- იყენებს მარტივ სტრუქტურებს მოქმედებათა თანადროულობისა და თანამიმდევრულობის (წინმსწრები/მერმინდელი მოქმედებების) გამოსახატავად;
- პიროვნების, საგნის, მოვლენის დახასიათებისას ირწვევს შესაფერის ენობრივ საშუალებებს (განსაზღვრებები, შედარებები, მიმღობები);
- ტექსტის შექმნისას იცავს აზრობრივი გადაბმის შესაბამის ენობრივ-გრამატიკულ საშუალებებს (მაგ., ანაფორულ ნაცვალსახელებსა და ზმნიზედებს, სიტყვის ლექსიკურ და სემანტიკურ განმეორებებს, სინონიმურ და ანტონიმურ ჴანაცვლებებს, ჴმნა-შემასმენლის დრო-კილოთა ფორმებს და სხვა);
- მართებულად აკავშირებს მისათითებელ სიტყვებსა და წევრ-კავშირებს (მაგ., ის. . . , რომელიც; ისინი . . . , რომლებიც);
- იყენებს პირდაპირი და ირიბი ნათქვამის გადმოსაცემ ენობრივ საშუალებებს;
- აღწერა-დახასიათებისას იყენებს სხვადასხვა ტიპის შედარებას;
- იცავს პუნქტუაციისა (რთულ წინადადებაში, დიალოგის გადმოცემისას) და მართლწერის ნორმებს.
- პირობის, ალბათობის, ვარაუდის გამომხატველ წინადადებაში იყენებს სათანადო სინტაქსურ კონსტრუქციებს;
- ერთი აზრობრივი ნაწილიდან/საკითხიდან მეორეზე გადასასვლელად, იყენებს სათანადო სიტყვებსა და ენობრივ ფორმულებს (მაგ., უპირველს ყოვლისა, შემდეგ, ბოლოს, ამბობენ, ჩემი აზრით, ასე რომ, ამდენად და სხვა);
- სუბიექტური დამოკიდებულების გამომხატველ ენობრივ-გრამატიკულ საშუალებებს.

წერის სტრატეგია

უცხ.ს.V.15. მოსწავლე იძენს და იყენებს წერის ეფექტურ სტრატეგიებს წერის პროცესის ყველა ეტაპზე (მოსამზადებელი, ტექსტის შედგენა, ტექსტის გაუმჯობესება).

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- დასმული საკომუნიკაციო ამოცანის გათვალისწინებით, მეხსიერებაში მოიძიებს საჭირო ინფორმაციას, ანუ გაააქტიურებს საჭირო ცოდნას (როგორც ენობრივს, ისე რიტორიკულსა თუ თვით სიუჟეტთან დაკავშირებულს);
- საჭიროების შემთხვევაში რესურსებში მოიძიებს დამატებით ინფორმაციას;
- მიმართავს გონებრივ იერიშს და ჴამონერს ყველას იდეას, რომელიც სანერ თემატიკასთან დაკავშირებით მოუვა აზრად;
- შეარჩევს ინფორმაციებსა და იდეებს, მოიფიქრებს, თუ როგორ დააკავშირებს მათ ერთმანეთთან, ანუ შეიმუშავებს გეგმას;
- წერს ტექსტს გეგმაზე დაფუძნებით;
- ტექსტის წერის პროცესში მუდმივად აკვირდება ნაწერს, განსჯის, რამდენად ახერხებს სათქმელის გასაგებად და თანამიმდევრულად გადმოცემას, საჭიროების შემთხვევაში შეაქვს ცვლილება ახდენს გეგმის თავისებურ რეორგანიზებას, ამტებს ან აკლებს ინფორმაციას და სხვა;

- ნაწერის შესწორებისას მუდმივად ინარჩუნებს კომუნიკაციას თავის მკითხველთან, ცდილობს ადრესატის ანუ პოტენციური მკითხველის თვალთახედვით შეაფასოს, რამდენად ეფექტურად აისახა ნაწერში საკომუნიკაციო მიზანი;
- ასწორებს იმ ენობრივ და შინაარსობრივ ხარვეზებს, რამაც შეიძლება მკითხველს პრობლემები შეუქმნას და გარკვეულწილად შეაფერხოს კომუნიკაცია. შესაბამისად, ამატებს ან ამოიღებს სიტყვას, წინადადებას, ტექსტის ერთ მონაკვეთს, ასწორებს გრამატიკულ ან ორთოგრაფიულ შეცდომებს;
- ცდილობს გაამდიდროს ნაშრომი ახალი ინფორმაციით, სხვაგვარად დააჯგუფოს რამდენიმე იდეა, ნაწილობრივ ან მთლიანად შეცვალოს გეგმა, სიღრმისეულად შეცვალოს ტექსტი და სხვა;
- ხარისხიანი პროდუქტის შესაქმნელად მუდმივად ითვალისწინებს შესაბამისობას ადრესატს, საკომუნიკაციო მიზანსა და ტექსტს შორის;
- აკითხებს თანაკლასელს, მისი შენიშვნების გათვალისწინებით აუმჯობესებს ნაწერს;
- ნაწერს გადაათვთრებს;
- იხსენებს სხვა საგნებში რა ტიპის სტრატეგია გამოუყენებია ტექსტის შედგენისას, ადარებს ძველ და ახალ გამოცდილებას, გამოაქვს დასკვნები;
- მსჯელობს, რომელ სასწავლო თუ ცხოვრებისეულ სიტუაციაში შეიძლება გამოადგეს გამოყენებული სტრატეგიები.

მიმართულება: ლაპარაკი

დიალოგური მეტყველება

უცხ.ს.V.16. მოსწავლე მონაწილეობს ინტერაქციაში მისთვის ნაცნობ თემებზე, საკითხებზე.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- მოუმზადებლად ახერხებს ინფორმაციის გაცვლას მისთვის კარგად ნაცნობ თემატიკაზე;
- ამა თუ იმ საკამათო საკითხთან დაკავშირებით მომზადების გარეშე გამოხატავს საკუთარ დამოკიდებულებას, პოზიციას და განმარტავს მას (რა მოწონს/არ მოწონს, რატომ);
- აკეთებს სხვადასხვა ტიპის არწევანს და განმარტავს მას (მაგალითად, რომელ პერსონაჟი მოსწონს უფრო მეტად და რატომ, რომელ თვალსაზრისს ემხრობა და რატომ და სხვა);
- სპონტანურად რეაგირებს თანამოსაუბრის რეპლიკებზე – აზუსტებს ინფორმაციას, იძლევა კომენტარს;
- გამოხატავს საკუთარ ემოციებს, განწყობილებას;
- ახერხებს მოვლენების, ფაქტების, ქცევების საკუთარი პოზიციიდან შეფასებას.

უცხ.ს.V.17. მოსწავლე თავს ართმევს ყოფით საკომუნიკაციო სიტუაციას.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- მომზადების გარეშე მონაწილეობს როლურ თამაშებში, სიმულაციურ სიტუაციებში, რომლებიც ჩვეულ ყოფით სიტუაციას ასახავს (მაგალითად, მეგობრებს სამი სხვადასხვა შესაძლებლობა აქვთ არდადეგების გატარების; თითოეული გამოავლენს თავისი არწევანის დადებით მხარეებს);
- წინასწარი მომზადების საფუძველზე მონაწილეობს ისეთ სიმულაციურ სიტუაციებში, რომლებიც მოულოდნელ, უჩვეულო სიტუაციას ასახავს, რომლის დროსაც საჭირო ხდება თავის გამართლება, გაპროტესტება (მაგალითად, ბიბლიოთეკაში ითხოვენ წიგნს მკითხველისაგან, მას კი ეს წიგნი ჩაბარებული აქვს; მგზავრი აღმოაჩენს, რომ მის ადგილზე სხვა ზის; მყიდველი აბრუნებს ნაყიდ ნივთს, რომელიც გაფუჭებული აღმოჩნდა და სხვა);
- იღებს/იძლევა ინტერვიუს აქტუალურ საკითხზე.

მონოლოგური მეტყველება

უცხ.ს.V.18. მოსწავლე ლაპარაკობს გაბმულად მისთვის ნაცნობ თემებზე.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- დეტალურად საუბრობს საკუთარ გამოცდილებაზე, აღწერს საკუთარ ემოციებს, რეაქციებს;
- ჰყვება ფილმის, წიგნის სიუჟეტურ ხაზს;
- წაკითხული ტექსტის გარშემო აკეთებს რეზიუმეს, გადმოსცემს მთავარ თემას, განხილულ საკითხებს, ტექსტში ასახულ განსხვავებულ თვალსაზრისებს, გამოხატავს საკუთარ დამოკიდებულებას;
- მსჯელობს ისეთ ილუსტრაციაზე დაყრდნობით, სადაც პრობლემური სიტუაცია ან აქტუალური საკითხი აისახება (დეტალურად აღწერს სიტუაციას, გამოკვეთს პრობლემას, საკითხს, გამოხატავს საკუთარ დამოკიდებულებას და განმარტავს მას საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით);
- საუბრისას იცავს აზრობრივ თანამიმდევრობას;
- მკაფიოდ და გასაგებად აყალიბებს აზრს.

უცხ.ს.V.19. წარმოადგენს ზეპირ მოხსენებას (პრეზენტაციას) მისთვის საინტერესო თემაზე

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- ასახელებს თემას;
- შესავალ ნაწილში წარმოადგენს განსახილველ საკითხებს;
- მოჰყავს ფაქტები, მაგალითები;
- საუბრისას იყენებს ვიზუალურ მასალას;
- თანამიმდევრულად, მკაფიოდ და გასაგებად აყალიბებს აზრს;
- გამოხატავს თავის დამოკიდებულებას კონკრეტული ინფორმაციისადმი/ განსახილველი საკითხისადმი;
- გამოაქვს დასკვნა;
- წერისას იცავს აზრობრივ თანამიმდევრობას;
- მკაფიოდ და გასაგებად აყალიბებს აზრს.

უცხ.ს.V.20. მოსწავლე იძენს და ფუნქციურად იყენებს საბაზისო ენობრივ-გრამატიკულ უნარ-ჩვევებს.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- საკომუნიკაციო სიტუაციის შესაბამისად იყენებს ნასწავლ ენობრივ კონსტრუქციებს, კლიშეებს, გამოთქმებს, ფორმულებს, ფამილარულ და თავაზიან ფორმებს;
- თხრობისას მართებულად იყენებს ზმნის ნასწავლი ფორმები წარსული, ახლანდელი და მომავალი დროის გამოსახატავად;
- ამბის გადმოცემისას სწორად იყენებს მოვლენათა თანმიმდევრობის გამომხატველ სიტყვებს (ჯერ, შემდეგ, ბოლოს);
- იყენებს სასაუბრო თემის შესაბამის ნასწავლ ლექსიკას;
- იცავს სინტაქსურ მიმართებებს ნასწავლ ენობრივ კონსტრუქციებში;
- იყენებს ემოციების, დამოკიდებულების, შთაბეჭდილების გამომხატველ ენობრივ საშუალებებს (ლექსიკური ერთეულები, მყარი შესიტყვებები, კლიშეები, ენობრივი კონსტრუქციები);
- იყენებს მარტივ სტრუქტურებს მოქმედებათა თანადროულობისა და თანამიმდევრულობის (წინმსწრები/მერმინდელი მოქმედებები) გამოსახატავად;
- იყენებს სუბიექტური დამოკიდებულების გამომხატველ ენობრივ-გრამატიკულ საშუალებებს (ჩართული, დანართი, განკერძოებული სიტყვები და გამოთქმები და სხვა);
- ერთი აზრობრივი ნაწილიდან მეორეზე გადასასვლელად იყენებს სათანადო სიტყვებსა და ენობრივ ფორმულებს (შესაბამისად, მაგალითად, ამას გარდა, ასე რომ და სხვა);
- მოვლენათა და ქცევათა შეფასებისას მართებულად იყენებს შეფასების გამომხატველ სიტყვებსა და ენობრივ ფორმულებს;
- კითხვის დასმის, თხოვნის, ბრძანების და გრძნობების გადმოცემისას იცავს სიტყვათა რიგს და ამ მოდალობებისათვის დამახასიათებელ ინტონაციას;
- პიროვნების, საგნის, მოვლენის დახასიათებისას ირწვევს შესაფერის ენობრივ საშუალებებს (განსაზღვრებები, შედარებები, მიმლეობები);
- იცავს სინტაქსურ მიმართებებს ნასწავლ ენობრივ კონსტრუქციებში.

ლაპარაკის სტრატეგია

უცხ.ს. V.21. მოსწავლე მიმართავს სხვადასხვა სტრატეგიას სამეცნიერო ამოცანების ეფექტურად გადაჭრის ხელშესაწყობად და ზეპირი მეცნიერების უნარის გასაუმჯობესებლად.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- წინასწარ ამზადებს საჭირო რესურსებს, თავს უყრის მოდელს, გამოთქმებს, კლიშეებს, საკვანძო სიტყვებს;
- აუდიტორიის წინაშე გამოსვლამდე გადის რეპეტიციას;
- გაუგებრობის შემთხვევაში ითხოვს განმარტებას, ნელა და გარკვევით წარმოთქმას, გამეორებას;
- სიტყვის დავინწყების/არცოდნის შემთხვევაში იყენებს საკომპენსაციო საშუალებებს (მაგ.: მიმიკა, ჟესტიკულაცია, პერიფრაზირება /აღწერს ნაგულისხმევ საგანს ან მიუთითებს, რაში გამოიყენება/ და სხვა);
- სამეცნიერო ამოცანების გადასაჭრელად იყენებს სხვა ენაზე მიღებულ გამოცდილებას;
- ანალიზებს იმ ფაქტორებს, რამაც ხელი შეუწყო წარმატებას ან გამოიწვია წარუმატებლობა ზეპირი გამოსვლის დროს და მასწავლებელთან ერთად ისახავს გამოსწორების გეგმას;

მიმართულება: კულტურათა დიალოგი

უცხ.ს.V.22. მოსწავლე იჭენს ინტერესს და ავლენს ტოლერანტულ დამოკიდებულებას კულტურული თავისებურებების მიმართ.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- ამოიცნობს ტექსტებში ასახულ კულტურულ-სოციალურ გარემოს და ავლენს პარალელს მშობლიურ კულტურულ-სოციალურ გარემოსთან (აღმსარებლობა, ცხოვრების წესი, დღესასწაულები, ზნე-ჩვეულებები, ქვეყნის ადმინისტრაციული მოწყობა, ისტორიული ეპოქის თავისებურებები და სხვა);
- ამოიცნობს ილუსტრაციებზე/ ტექსტებში ასახულ კულტურულ, სიმბოლურ, საყოფაცხოვრებო რეალიებს;
- ავლენს პარალელს უცხოურ და მშობლიურ კულტურებს შორის, პოულობს მსგავსებებს, განსხვავებებს;
- კორექტულად • გამოთქვამს საკუთარ აზრს, შეხედულებას, დამოკიდებულებას კულტურულ თავისებურებებზე მსჯელობისას;
- იჩენს ინტერესს ადამიანთა განცდების, დამოკიდებულების მიმართ;
- ავლენს პარალელს, პოულობს და აღნიშნავს ანალოგიებს, განსხვავებებს საკუთარ და სხვათა სულიერ სამყაროებს შორის (განცდები, განწყობილებები, დამოკიდებულებები);
- ამოიცნობს ანდაზების, ფრაზეოლოგიზმების მნიშვნელობას და პოულობს მათ შესატყვისს მშობლიურ ენაში.

მიმართულება: უცხოური ენის პრაქტიკული გამოყენება

უცხ.ს.V.23. მოსწავლე უცხოურ ენაზე განახორციელებს სხვადასხვა ტიპის პროექტს (მაგ., სასწავლო მგზავრობა იმ ადგილში, რომელიც ამა თუ იმ მწერალს, მოღვაწეს უკავშირდება; ექსკურსია-გიდობის განევა უცხოენოვანებისთვის და სხვა).

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- მასწავლებელთან ერთად აყალიბებენ პროექტის წარმატებით განხორციელების კრიტერიუმებს;
- გუნდის წევრები დამოუკიდებლად განსაზღვრავენ და გეგმავენ განსახორციელებელ ეტაპებს, შემდეგ გუნდები ერთმანეთს უზიარებენ შედეგნილ გეგმას, ადარებენ, აუმჯობესებენ;
- მასწავლებელთან ერთად ადგენენ შესრულების ვადებს;
- ახდენენ ცოდნისა და უნარების მობილიზებას, განსაზღვრავენ, თუ რა ცოდნა და უნარები უნდა

- შეიძინონ დასმული ამოცანების გადასაჭრელად;
- გუნდის წევრები განსაზღვრავენ და ინაწილებენ ფუნქციებს;
- გუნდის წევრები მოიძიებენ, შეარჩევენ და დაამუშავებენ ინფორმაციას;
- გუნდის წევრები შეარჩევენ პროექტის წარდგენის ფორმას;
- გუნდის წევრები განახორციელებენ პროექტს;
- გუნდის წევრები გადიან რეპეტიციას, აკეთებენ პრეზენტაციის სიმულირებას სხვა გუნდის წინაშე, კომენტარების, შენიშვნების გათვალისწინებით, აუმჯობესებენ პროექტს, შეაქვთ შესწორებები;
- გუნდის წევრები შეიმუშავებენ პროექტის საბოლოო ვერსიას და წარადგენენ მას აუდიტორიის წინაშე.

უცხ.ს.V.24. მოსწავლეები ამუშავებენ უცხოურენოვან წყაროებს/ტექსტებს შემდგომი გამოყენებისათვის (მაგალითად, მასალის მოძიება-შეგროვება სასკოლო პროექტების განსახორციელებლად).

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- აკეთებს უცხოენოვანი ტექსტის სქემატურ ჭანაწერებს და მასზე დაყრდნობით სწავლების ენაზე* ზეპირად გადმოსცემს ტექსტის მოკლე შინაარსს დაინტერესებული პირებისთვის (მაგალითად, თანაგუნდელებისთვის);
- აკეთებს სქემატურ ჭანაწერებს და მასზე დაყრდნობით დაინტერესებული პირებისთვის წერს რეზიუმეს სწავლების ენაზე;
- შეისწავლის უცხოენოვან წყაროებს და სწავლების ენაზე წერს ორ-სამსიტყვიან განმარტებას თითოეულ მათგანზე (მიუთითებს ავტორს, სათაურს, გამოცემის წელს, თემას/მთავარ საკითხებს);
- თარგმნიან მცირე ზომის არამხატვრულ (ინფორმაციული, შემეცნებითი და სხვა) ტექსტებს.

მიმართულება: სწავლის სწავლა

უცხ.ს. V.25. მოსწავლე დამოუკიდებლად განჭვრეტს შესასრულებელი დავალების მოთხოვნებს.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- მონაწილეობს დავალების წარმატებით შესრულების კრიტერიუმების ღამოყალიბებაში;
- გამოკვეთს დავალების განხორციელების ეტაპებს;
- განსაზღვრავს იმ ცოდნასა და უნარებს, რომელსაც ფლობს და გამოიყენებს დავალების შესასრულებლად;
- განსაზღვრავს, თუ რა ცოდნა და უნარები უნდა შეიძინოს ახალი დავალების განსახორციელებლად;
- განსაზღვრავს რა გაუადვილებს, რა გაუჭირდება, რაში დასჭირდება დახმარება, კონსულტაცია;
- განსაზღვრავს საჭირო სტრატეგიებს დავალების თითოეული ეტაპისათვის.

უცხ.ს. V.26. მოსწავლე იყენებს სტრატეგიულ უნარებს წარმატებული სწავლების უზრუნველსაყოფად.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- სამუშაოს დაწყებამდე ახდენს ცოდნის მობილიზებას;
- მონაწილეობს აზრთა გაცვლაში იმის შესახებ, თუ როგორ მიდგომებს გამოიყენებენ ამა თუ იმ ეტაპზე კონკრეტული ამოცანის გადასაჭრელად;
- სამუშაო პროცესში წარმოქმნილი პრობლემების წამოჭრისას ცვლილებები შეაქვს სტრატეგიებში;
- საჭიროების შემთხვევაში ითხოვს დახმარებას, კონსულტაციას;
- სამუშაოს დასრულების შემდეგ წარმოადგენს გამოყენებულ სტრატეგიებს, ადარებს სხვების მიერ გამოყენებულ სტრატეგიებს;
- მონაწილეობს გამოყენებული სტრატეგიების ეფექტურობის შეფასებაში;
- თანხმდება განსხვავებული სტრატეგიების მოსინჯვა-გამოყენებაზე;
- ადარებს სხვადასხვა, მათ შორის მშობლიური ენის შესწავლისას მიღებულ გამოცდილებას ერთმანეთთან, განსაზღვრავს, თუ რამდენად გამოადგება ესა თუ ის სტრატეგია სხვა ენის ან სხვა საგნის სწავლების პროცესში;

- ანალიზებს შეცდომებს, ხარვეზებს მიზეზებს;
- მონაწილეობს თვითშეფასებასა და თანაშეფასებაში (მოსწავლე-მასწავლებელი ან მოსწავლემოსწავლე ერთსა და იმავე ნაშრომს ერთმანეთისაგან დამოუკიდებლად ასწორებენ);
- შედეგებზე დაკვირვებით აღნიშნავს, სად აქვს წინსვლა;
- ანალიზებს წარმატების თუ წარუმატებლობის მიზეზებს მათი შემდგომში გათვალისწინების მიზნით;
- ასახელებს წარუმატებლობის ფაქტორებს, მიზეზებს (მაგ. სათანადოდ არ გამოიყენა რესურსი, ვერ გამოკვეთა აქტივობის მთავარი ამოცანა, გამოტოვა ერთი ეტაპი, ამოცანა დაუძლეველი მოეჩვენა, იყო უგუნებოდ და სხვა);
- ამჩნევს და ასახელებს საკუთარ ხარვეზებს;
- ადგენს, თუ რა ზომებს უნდა მიმართოს ხარვეზების აღმოსაფხვრელად;
- საკუთარი ინიციატივით მიმართავს გამოსასწორებელ ზომებს.

უცხ.ს.V.27. მოსწავლე იყენებს რესურსებს სასწავლო საქმიანობის ხელშეწყობის მიზნით.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- ეფექტურად იყენებს სახელმძღვანელოს რესურსებს (ლექსიკონი, სტრუქტურული ნიმუშები, გრამატიკული ცნობარი, ილუსტრაციები და სხვა);
- მოიძიებს ინფორმაციას როგორც სკოლაში, ისე სკოლის გარეთ მისანვლოდ რესურსებში (სახელმძღვანელოს თვალსაზრისით, ლექსიკონი, სკოლის/სოფლის/ქალაქის ბიბლიოთეკა, მასწავლებელი, კომპიუტერული პირი, ინტერნეტი და სხვა);
- მოიძიებს ინფორმაციას/სასწავლო მასალას ინფორმაციულ საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების (ისტ) მეშვეობით;
- იყენებს ისტ-ს ამა თუ იმ მასალის/ტექსტის შესაქმნელად/ დასამუშავებლად;
- იყენებს ისტ-ს პროექტების განსახორციელებლად.

უცხ.ს.V.28. მოსწავლე ამუშავებს ინფორმაციას მისი დამახსოვრებისა და ეფექტურად გამოყენების ხელშეწყობად.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- აღქმა-დამახსოვრების ხელშეწყობად მიმართავს ინფორმაციის ორგანიზების სხვადასხვა ხერხს (სემანტიკური რუკა, სქემატური წანაწერები, ტაბულა, გრაფიკი, მონაცემთა ბაზა და სხვა), ავლენს ლოგიკურ კავშირებს ინფორმაციის სხვადასხვა ნაწილს შორის;
- სხვადასხვა პარამეტრის მიხედვით ახარისხებს, აჯგუფებს მოპოვებულ ინფორმაციას.

უცხ.ს.V.29. მოსწავლე თანამშრომლობს თანაკლასელებთან, მასწავლებელთან, მეწყვილესთან შედეგების გაუმჯობესების მიზნით.

შედეგი თვალსაჩინოა, როდესაც მოსწავლე:

- ამხნევეს მეწყვილეს, თანაგუნდელებს;
- ითხოვს/სთავაზობს დახმარებას;
- მოქმედებს გუნდის წევრებთან შეთანხმებულად; მსჯელობს თანაგუნდელებთან (პრობლემის გადასაჭრელად, ფუნქციების გასანაწილებლად);
- ისმენს სხვების მოსაზრებებს, გამოთქვამს საკუთარს;
- უთანხმოებისას ცდილობს შეთანხმების მიღწევას;
- ცდილობს თავისი წვლილი შეიტანოს საერთო საქმეში;
- საჭიროებისამებრ მონაწილეობს მეწყვილის/გუნდის წევრების თანაშეფასებაში;
- აკრიტიკებს იდეებს და არა იდეების ავტორებს, შეფასებისას იჩენს კორექტულობას;
- კორექტულად მიუთითებს სხვების მიერ დაშვებულ შეცდომებზე;
- მონაწილეობს თანაშეფასებაში შედეგების გაუმჯობესების ხელშეწყობად.

ANSWER KEYS TO THE STUDENT'S BOOK AND THE TAPESCRIPTS

UNIT 1 WELCOME TO MY WEBSITE

- Ex. 3** 2.Aka's father/dad (has) 3. Aka's mother/mum (is) 4.Aka's friends / Lado and Dato (are)
5.Ana / Aka's sister (does) 6.Aka's mother/mum (is) 7.Dato (is)
- Ex. 4** 1, 3, 4, 6 are true.
- Ex. 5** 2.in (my/his) spare time 3.has a good sense of humour 4.a cover page 5.frankly speaking
6.I don't mind 7.is mad about 8.has an exceptionally good memory 9.is easy-going 10.is modest
11.is sociable/out-going
- Ex. 6** 2.g 3.a 4.f 5.d 6.b 7.e
- Ex. 7** 2.ancestors 3.origin 4.strict 5.company 6.drive 7.different 8.mad 9.sense
10.exceptionally (extra: side)
- Ex. 9** school timetable dance music have a break by myself proud of
- Ex. 10** 2.Giorgi 3.Giorgi 4.Julie 5.Giorgi 6.Julie 7.Giorgi

Tapescript (Keys to ex.:10 are underlined)

- Reporter:** *What's it really like to be 15? In this issue we meet Giorgi from Tbilisi, Georgia and Julie from St Louis, USA. How different are their lives? Hello, Giorgi. Hello Julie. My first question is about music and movies. Tell me please what kind of music and movies do you like?*
- Giorgi:** *I listen to pop music. Lemon Juice is my favourite. As for films I hate horror films, but love science fiction. I think my favourite film is 'the 5th element'.*
- Julie:** *I'm more into dance music. My favourite movie is Shreck 2.*
- Reporter:** *OK. Now.. what's your school timetable?*
- Giorgi:** *Well, we start at 9 and finish at 2. And we don't go to school on Saturdays and Sundays.*
- Julie:** *School is from 8:30 to 3. And we have a lunch break between 12 and 12:30.*
- Reporter:** *Thanks. Now the next question: What do you think what's the best thing about being 15?*
- Giorgi:** *Well... I think the best thing is having lots of friends and going out together.*
- Julie:** *For me the best thing is going to discos, which I can do now that I'm fifteen. And of course I love pop music.*
- Reporter:** *And what's the worst thing about being 15?*
- Giorgi:** *The worst thing? Not being able to stay out late at night. I want to but I can't. My friends can stay out later, so I'm often the first to leave. It's..... well it's embarrassing.*
- Julie:** *My problem is that I have to help at home a lot and look after my little sister, Rosy.*
- Reporter:** *What do you argue about with your parents?*
- Giorgi:** *I would like to be more independent and we have arguments about that. I want to stay out later and do things by myself. You know, without my parents.*
- Julie:** *We sometimes argue about my sister. She's always there when I have my friends in the house and she wants to talk to us and play with us. I love her. But I want to have my privacy too.*
- Reporter:** *Are you proud of your country?*
- Giorgi:** *Yes, I'm very proud of my country: its history and culture, but I don't like garbage in the streets.*
- Julie:** *Yes, I am too. I'm lucky to be living in one of the oldest cities in America.*

- Ex. 11** 1, 2, 5, 7, 8, 9, 10 are in the Present Simple
- Ex. 12** 2.Do you like your job? 3.How many days a week do you work? 4.How many hours a day do you work?
5.Do you usually go there by bus? 6.How much do you earn? 7.Do you sometimes work on week-ends?
8.Does your boss like you?
- Ex. 13** **Jennie** 2.start 3.finish 4.don't sleep 5.talk 6.sleep 7.arrives 8.gives 9.am (extra: try)
Paula 2.goes 3.lives 4.costs 5.eats 6.costs 7.love 8.watch 9.are (extra: answer)

UNIT 2 I CHEATED ONCE

- Ex. 3** 2.Nino 3.Eliza 4.Nino 5.Eliza 6.Nino 7.Eliza
- Ex. 4** 2.Science and French 3.General Certificate of Secondary Education 4.At the age of seventeen
5.She walks 6.Georgian literature, English and History 7.Table tennis 8.With her friend/ with Keti
- Ex. 5** 2.cheat 3.gym 4.keen on 5.driving license 6.Head 7.cut 8.famous
- Ex. 6** 2. c 3. i 4. f 5. a 6. h 7. e 8. d 9. g
- Ex. 7** 2. well-equipped 3. went 4. rock 5. make (extras: famous, cheat) 6. famous 7. keen on 8. caught
9. cheat 10. over (extras: the Internet, went)

- Ex. 8** the same age as wear uniforms didn't care much
keep in touch almost no exception (extras: at once, in those years)
- Ex. 9** 2.Yes, they were. 3.Yes, he did. 4.When he was 17/ At the age of 17. 5.No, he didn't.

Tapescript (Keys to ex.:8 are underlined)

Alex: When did you go to school? In the sixties or in the seventies?

Alex's Dad: In the seventies in fact.

Alex: OK. So, in those days, when you were the same age as I am now, were teachers very strict?

Alex's Dad: Well, we did have to wear uniforms to school. So everyone knew what school we went to. This was a requirement. I mean we didn't have any choice. The school director was very strict about wearing uniforms. And the teachers were too.

Alex: Did you like going to school? Did you enjoy it?

Alex's Dad: Well, I can't say I enjoyed everything about school. I didn't care much about the subjects we were learning, except for literature and German. I quite liked German. But what I most liked about school was the companionship. You know, having lots of good friends. That was the best part. I still keep in touch with several of my school friends. So yes, on the whole, I suppose I did enjoy school.

Alex: How old were you when you left school?

Alex's Dad: Like most people of my generation, I left school when I was 17. We went to school when we were 7 and we had to stay there for 10 years. There was almost no exception. It was the same for everyone.

Alex: Did you decide what job you would do before you left school?

Alex's Dad: Some people do, but actually I made this decision at the university.

Ex. 10

Present simple	Past simple
I don't have a driving license yet	All finished well
She rarely cheats	We decided to miss a class
It's hard to say	The gym wasn't equipped well
We are all music lovers	Did you parents enjoy school?
	Were they very strict?

- Ex. 11** 2 How long did you stay? 3 Where did you stay? 4 What did you do in the evenings?
5. Was the food good? 6 Did you go to a rock music concert? 7. Did you work?
8.Did you have a part-time job?

- Ex. 12** 2.worked 3.are 4.do 5.had 6.climbed 7.want 8.believes 9.earn 10.helps

UNIT 3 CHANGES IN THE 21ST CENTURY

Ex. 3

Who speaks about	Jane	Salome	Dato
healthier food			V
Changes in the economy			V
Better medical care	V		
Information age		V	

- Ex. 4** 2, 3, 4, 7 are true

- Ex. 5** **Jane:** a.cure diseases b.medical care c.incurable disease d.is going to disappear
Salome: a.receive information b.get/receive education c.do business d.information age
Dato: a.economic conditions b.healthier food c.more goods d.I believe

- Ex. 6** 2.longer 3.receive 4.help 5.economic 6.live 7.healthier (extra: changes)

- Ex. 7** 2.changes 3.healthy 4.believe 5.information 6.educated 7.technologies

8.civilized (extra: incurable)

- Ex. 8** a.**Changes in Georgia:** live better; receive medical care; be earning more money; have heating; have internet rooms

b.**Changes in Anna's personal life:** be married; have a dog

- Ex. 9** Any four of these: people will live better/ receive better medical care/live longer/ we will know how to run businesses better/will be earning more money/have better schools/have heating and electricity/have well-equipped gyms and internet rooms/will be better informed.

Tapescript: (Keys to ex.:7 are underlined)

What's going to happen in ten years' time? In Georgia? In the world? Or to me personally? Well, let me think... I don't think many changes will happen in the world, but I believe that things will change in Georgia. I am an optimistic person, so I think that people will live better. They will receive better medical care and live longer. The Georgian economy will grow, we will know how to run businesses better, and people will probably be earning more money than they are today.

In the next 10 years or so, I think we'll have better schools too. Schools will have heating and electricity. And some schools - those in the big towns at least - will have well-equipped gyms and internet rooms. I don't think that in ten years' time every pupil in Georgia will be able to use the Internet, but I do believe that the average student will be..... better informed.

As for me, I think I'll probably be married in ten years' time. And I hope I'll be living in another neighbourhood, you know, away from my parents. I'll probably be working as a TV journalist. That's if I pass my university entrance exams of course. And one more thing: I'll definitely have a dog.

Ex. 10 2.will 3.will 4.won't 5.will 6.will 7.won't

Ex. 12 2.will have 3.will ask 4.will help 5.will help 6.will spend 7.will use 8.will keep 9.will ask
10.will not/won't be (extra: show)

UNIT 4 DO YOU WORRY ABOUT THE ENVIRONMENT?

Ex. 1 Switch off your mobile phones! is different because all the others are about the environmental problems.

Ex. 2 b. Planet Earth in danger

Ex. 3 2.Car and factory fumes 3.When they smoke, use aerosol sprays or throw empty coca-cola bottles or chocolate wrappers away 4.Rivers flow into the sea carrying their pollution with them 5.Loud noise (from factories, road traffic and sound system) 6.40% 7.a.to heat their houses; b.(to make space) to build their houses.

Ex. 4 2.g 3.b 4.f 5.d 6.c 7.a

Ex. 5 2.h 3.f 4.a/f/g 5.a/c 6.c 7.d 8.b/c/f/g

Ex. 6 2.plants 3.made 4.enviroment 5.earth 6.damage 7.thoughtlessly 8.pollution
9.protect (extra: traffic)

Ex. 7 problem traffic cafes lifeless polluted improve business jobs a park attract
(not heard: a bus, restaurants, work, cinema)

Ex. 8 2.Peter 3. Peter 4. Mary 5. Peter 6. Mary

Tapescript: Keys to ex. 7 are underlined

Peter: Yes, it's really worrying – I mean a real problem - to have so much traffic in the town. But, on the other hand, if we stop traffic coming through the center, the town could become a dead place.

Mary: What do you mean "a dead place"?

Peter: I mean there are a lot of people - lots of visitors- who stop in the center and use the shops, cafes and other facilities there. If we build a by-pass round the town, we won't need so many shops and cafes in town, and most of them will lose their customers and they'll have to close. If this happens, the town center will be really quiet. It'll be lifeless.

Mary: Yes, but look at the other side of the problem. More than 300 types of transport - big trucks as well as cars - go through the center every day. So what happens? The town is noisy. And very polluted. By building a by-pass road we'll be able to make the air in our town less polluted and this will improve the quality of people's lives.

Peter: Well I suppose it depends what you mean by "the quality of life"? If traffic isn't allowed to go through the town center, there'll be no people there either. So lots of small shops and cafes will go out of business and close down. And that means that lots of people will lose their jobs. So you can't say that a by-pass would make their lives any better.

Mary: Yes, I do see what you mean, Peter. But there are other things we could do to make the town center attractive. We could build a park and a movie theatre there. And why not a discothèque too? This kind of thing would attract a lot of young people. And with plenty of people around, the shops and cafes will be able to stay open. What do you think?

Peter: Right. Now that's a better idea!

Ex. 9 Adjectives: big, industrial, polluted, well-known, worrying, empty, fast, loud, hard
Adverbs: really, unfortunately, extremely, recently

Ex. 10 2.fast 3.hard 4.well 5.beautifully 6.perfect 7.recent

Ex. 11 2.fast 3.polluted 4.good 5.far 6.different 7.friendly 8.well 9.favourite
10.quiet (extra: nicely)

REVISION ONE UNITS 1-4

Ex. 1 1.doesn't watch/ likes 2.finish/do classes finish? 3.don't understand/does it mean?
4.remember/ passed 5.am/ are you keen on? 6.was /was not (wasn't) good at/cheated
7. will be/will you be? 8.do you go/did not (didn't) like/enjoyed 9.was/ will be/do you think?
10.will become/will face. 11.did you start/wrote/were/Is 12.won't (will not) be/will not (won't) arrive

Ex. 2 3.Right 4....it will be... 5....event was... 6....don't own (or:... always travelled...) 7.rang 8....left...
9.Right 10...will feel... 11.Right 12.... arrived

Ex. 3 2.Loud 3.thoughtlessly 4.safe 5.angrily 6.strict 7.environmentally 8. exceptional 9.well
10.quickly 11.nervous 12.possible

Ex. 4 2.Russian origin 3.driving license 4.caused a problem 5.do business 6.economic conditions
7.medical care 8.is poisoned 9.earn money 10.in danger 11.town authorities
12.worry about (extra: popular activities)

Ex. 5 1.უჩრდილო 2.წინაპარი 3.კონტაქტი 4.უდარდელი 5.გარეკანი 6.სპორტული დარბაზი 7.ცხრილი
/განრიგი 8.ინვენტარი 9.განათლება 10.პირობები 11.სამუშალო 12.ალბათ/სავარაუდოდ
13.ჯანმრთელობა 14.გაქრობა 15.ტექნოლოგიები 16.მჯერა 17.ვწუხვარ 18.დაბინძურება
19.მონამული 20.ჯიშები/სახეობები 21.გარემო 22.გამონაბოლქვი 23.რომანი 24.ბრწყინვალე
25.საყვარელი 26.გაუმჯობესება 27.ახსნა-განმარტება 28.განუკურნებელი 29.სამიშროება
30.მცენარე/დარგვა

UNIT 5 THE WORLD OF TEENAGERS

Ex. 3 2.British 3.Georgian 4.British 5.Both 6.Georgian 7.British 8.British 9.Georgian

Ex. 4 2.(At the age of) 15 3.57% 4.(a job of) a waitress 5.No, they don't 6.Yes, they do
7.paper rounds and baby-sitting.

Ex. 5 a.irresponsible b.respect c.improve d.adult e.rude f.waitress

Ex. 6 2.ear for music. 3.baby-sitting 4.future career 5.a recent survey 6.works part-time (extra: foreign languages)

Ex. 7 2.rude 3. respects 4. improving 5. career 6.job

Ex. 8

	<i>listens to music</i>	<i>watches movies</i>	<i>studies</i>	<i>is at a friend's house</i>	<i>does sport</i>
<i>Robert</i>	<u>V</u>	<u>V</u>		<u>V</u>	<u>V</u>
<i>Giorgi</i>	<u>V</u>			<u>V</u>	
<i>Katie</i>	<u>V</u>		<u>V</u>	<u>V</u>	

Ex. 9 2.smokes 3.swimming pool 4.pop 5.the same 6.entrance 7.movies

Tapescript (Keys to ex.:8 are underlined)

Robert

I spend most of my free time at my friends' house or going out to the cinema. My favourite movies are comedies and science fiction. I like music too. The kind of music I like most is slow music – you know, rhythm and blues. That sort of thing. But I don't go to clubs and cafes. Well I don't drink and I don't smoke, so what's the point? I like sport, though. All kinds of sport. It's what I like doing most in fact. I do a lot of basketball, some football. Tennis too sometimes. And I go to the swimming-pool twice a week. I like computers but I never play computer games. It's a waste of time I think.

Giorgi

I'm a music lover. I spend hours just listening to music in my room. My favourite music is pop. Although my Mum and Dad are not too fond of loud music, I still keep it pretty loud sometimes. My parents get annoyed, and they say I'm lazy and rude. On Saturday evenings you can usually find me at my best friend's house. I stay at his place till very late. Past midnight sometimes. We like listening to the same kind of music and we never get tired of it. Though sometimes we do play computer games, or just sit and chat.

Katie

I'm trying not to go out too much at the moment. I am getting ready for the University entrance exams so I have to study a lot. I know if I don't improve my knowledge now - you know, learn more - I won't pass the entrance exams and then my parents will really get annoyed. They worry about my future career – about what I'm going to do with my life - and I suppose I have to respect them. But when I get tired of studying I go to my friend's. She lives next door. We listen to music or watch The Saturday Show..... I never go to the movies. I'd like to, but there's no cinema in the town I live in. Though, hopefully there soon will be, because they're building one right now.

- Ex.10** Group 1 (-er, -est): short, cheap, quiet, heavy, happy
 Group 2 (more,most): perfect, expensive, serious, careful, exciting (heavy and happy may go into this group too).
 Group 3 (irregular): much, little, bad, good
- Ex.11** 2.older 3.better 4.more serious 5. the happiest 6.the tallest 7.the worst 8.less
- Ex.12** 2.the best 3.most 4.bigger 5.more well-equipped 6.more delicious 7.less 8. better

UNIT 6 COMPUTERS AT HOME

Ex. 2

	Alex	Maya	Ani	Kote	Nata	Irakli
for computers ✓	✓		✓	✓		
against computers			✓			✓

- Ex. 3** 2.Alex 3.Irakli 4.Ani 5.Nata 6.Maya 7.Ani
- Ex. 4** 2.search for 3.violence 4.computer user 5.e-mail/email (electronic mail) 6.exciting 7.computer addict
- Ex. 5** 2.d 3.g 4.f/g 5.b/g 6.a 7.h 8.c
- Ex. 6** 2.games 3.exciting 4. using 5.more 6.users 7. chat 8.ways 9. information (extra: computer, play)
- Ex. 7** extras: before school; every week (extra)
- Ex. 8** 2. Yes 3. No 4.No 5. Yes 6.Yes 7.No

Tapescript (Keys to ex.:7 are underlined)

Interviewer: Do you have a computer of your own Gigi? I mean at home?

Gigi: No, I don't. Actually, I can use my cousin's computer but I usually go to an internet café. There's one not far from where I live.

Interviewer: And is it open all day and all night? Can you go to there at any time of the day?

Gigi: No, I can't. I only go there at certain hours, when it's open of course. Usually I go there after school from 2 to 4 in the afternoon.

Interviewer: How much do you have to pay at the Internet café?

Gigi: It's not too bad. It's only one lari an hour.

Interviewer: You like chatting a lot. Is that right? So who do you chat with?

Gigi: Oh, different people. It can be one of my friends. Or it might be somebody from any country in the world. Last Sunday I was chatting with somebody from Brazil. We chatted for one hour.

Interviewer: Do you go there every day?

Gigi: No, not every day. Most of the time I go about three times a week.

Interviewer: And how about games? What computer game do you play most?

Gigi: I love 'Counter Strike'. All my friends play it too.

Interviewer: What do your parents think about you using computers?

Gigi: My mother says it's not good for my eyes. My dad doesn't mind though. He even promised to buy me one soon.

Ex. 9

Present perfect	Past simple
Has he ever met you?	I was 13 then.
She's always been nice.	We didn't enjoy it.
We've lived here since 2001.	Were you there?
I've never played rugby.	We grew up with it.
Have you ever tasted this?	

- Ex. 10** 2.for 3.never 4.yet 5.just/already 6.yet 7. since
- Ex. 11** 2.has already taken 3.was/used to be 4.saw 5.didn't like 6.had 7.drove 8.has just arrived
 9.has decided 10.lost 11.has just woken up

UNIT 7 MERRY CHRISTMAS!

- Ex. 3** 2.England 3.Spain 4.Germany 5.Japan 6.Germany
Ex. 4 2. wreath of holly 3.Christmas treat 4.almond candy 5.collect money 6. Christmas Eve 7. walnut sauce
Ex. 5 1.e 2.c 3.a 4.d 5.b
Ex. 6 2.place 3.spectators 4.moved 5.donation 6.wearing 7.lamps (extra: dance)
Ex. 7 2.e 3.a 4.c 5.f 6.d

Tapescript (Keys to ex.:7 are underlined)

Jingle Bell Rock

Jingle bell, jingle bell, jingle bell rock
Jingle bells swing and jingle bells ring
Snowing and blowing up bushels of fun
Now the jingle hop has begun.
Jingle bell, jingle bell, jingle bell rock
Jingle bells chime in jingle bell time
Dancing and prancing in Jingle Bell Square
In the frosty air.
What a bright time, it's the right time
To rock the night away
Jingle bell time is a swell time
To go gliding on a one-horse sleigh
Giddy-up jingle horse, pick up your feet
Jingle around the clock
Mix and a-mingle in the jingling feet
That's the jingle bell,
That's the jingle bell,
That's the jingle bell rock.

- Ex. 8** 1.Jane is listening to jazz; Is Jane listening to jazz? 3.You are sending an email; You aren't sending an email.
4.Are they dancing? They aren't dancing. 5.They are acting in the show; They aren't acting in the show.
6.Mari is sleeping; Is Mari sleeping?
Ex.9 2.are putting 3.are sending 4.are decorating 5.are getting 6.are singing

UNIT 8 CHRISTMAS GIFTS

- Ex. 3** 2.\$20 3.A gold watch chain 4.\$21 5. Three beautiful combs 6.In a shop window
7.To buy a Christmas gift for each other.
Ex. 4 2.c 3.b 4.a 5.f 6.i 7.h 8.e 9.d
Ex. 5 2.gift 3.valuable 4.expression 5.comb 6.jewel 7. the Magi 8.wise
Ex. 6 2.combs 3.jewels 4.gift 5.wise 6.valuable 7.expression (extra: the Magi)
Ex. 7 2.fly 3.jewels 4.valuable 5.combs 6.expression 7.Christmas (extra: owned, wise)
Ex. 8 1.listen 2.snow 3.Christmas 4.card 5.white 6.white 7.write 8.bright 9.white

Tapescript (Keys to ex.:8 are underlined)

White Christmas

I'm dreaming of a white Christmas
Just like the ones I used to know
Where the treetops glisten
and children listen
To hear sleigh bells in the snow.

I'm dreaming of a white Christmas
With every Christmas card I write
May your days be merry and bright
And may all your Christmases be white.

*I'm dreaming of a white Christmas
 With every Christmas card I write
 May your days be merry and bright
 And may all your Christmases be white.*

- Ex. 9** Past Continuous is used in sentences: 1, 3, 5, 6, 8
Ex. 10 b.was singing c. was cooking d.was reading e.was dancing f.were watching g.was opening
Ex. 11 1.was sitting 2.was watching 3.was cooking 4.was preparing 5.was putting 6.was standing
 7.was enjoying 8.was wearing

REVISION TWO UNITS 5-8

- Ex. 1** 2.worse 3.the shortest 4.more modern 5.less 6.easier 7.the most popular 8.more difficult
 9.the happiest 10.the worst 11.better 12.smarter
Ex. 2 2.has already written 3.have planted 4.are you waiting 5.have grown 6.is staying 7.is boiling
 8.has he been? 9.am thinking 10.am feeling 11. has never read 12. has just arrived
Ex. 3 2.was not (wasn't) listening 3.is happening 4.is snowing 5.were dancing 6.are not (aren't) listening
 7.are you wearing 8.was reading 9.is Ann crying 10.was watching 11.am looking for 12.were you doing
Ex. 4 2.computer addict 3.quality of life 4.search for 5.Recent survey 6.festive time 7.wise men 8.part-time job
 9.Chistmas Eve 10.future career 11.on-line romance 12. belonged to (extra: major success)
Ex. 5 1.მოზრდილი ადამიანი 2.პატივისცემა 3.უხეში 4.გაუმჯობესება 5.მიმტანი ქალი 6.პროცენტი
 7.უპასუხისმგებლო 8.განმავლობაში 9.ხარისხი 10.გულდასმით ძებნა 11.ზიანის მომტანი
 12.მნიშვნელოვანი 13.ამაღლებელი 14.ელექტრონული ფოსტა/იმიელი 15.ეკრანი 16.საჰაერო
 ხომალდი 17.სროლა/გადაღება (ფილმის) 18.ძალადობა 19.საჩუქარი 20.სამკაული 21.ბრძენი
 22.გამომეტყველება 23.სავარცხელი/თმის სარჭი 24.გვირგვინი 25.მომსახურება 26.მაყურებელი
 27.ბერი 28.ინდაური 29.კაკალი/ნიგოზი 30.ნუში

UNIT 9 HAVE YOU GOT A TALENT?

- Ex. 1** b
Ex. 2 1. Pamela 2.Pamela 3. Sandro 4.Penny 5.Sandro 6.Penny/Pamela
Ex. 3 2.e 3.g 4.a 5.d 6.f 7.b

Ex. 4

Noun	nature	success	fashion	ambition	art/artist	desire
Adjective	natural	successful	fashionable	ambitious	artidstic	desirable

- Ex. 5** Goga: 1.desire 2.artistic 3.drama club 4.enjoy 5.desire 6.ambitious (extra:artist)
 Tiko: 1.professional 2.ambitious 3.makes 4.travelling 5.held 6.fashionable (extra: ambition)
Ex. 6 2. True 3.Not true 4.True 5. True 6. Not true 7. True.
Ex. 7 2. concerts 3.cousin 4.mother 5.boyfriend 6.talented

Tapescript (Keys to ex.:7 are underlined>)

She loves singing and she loves dancing. Britney has got thousands of fans all over the world. They think she is perfect, but Britney says, "I am just a normal girl. I have boyfriend problems and I worry about how I look. I'm not perfect. I don't like my hair or my teeth. I want to change them."

What does Britney look like? Well, she's got long blond hair and she wears a lot of beautiful clothes. She travels a lot and gives concerts all over the world.

Britney's family home is a three-bedroom house in Kentwood. Kentwood is a small town in the state of Louisiana in the USA. Her best friend is her cousin, Laura Lynne. Britney says her mother is her friend too. She likes to write songs with her mother. Britney's a singer but she can do other things too. For example, she acts in films and writes songs. She is a good dancer. In one concert she danced with her boyfriend.

Britney comes from a very talented family. She's got a younger sister who also wants to be a famous singer.

- Ex. 8** 2. have/'ve been singing 3. has/'s been living 4. has/'s been leaving 5. has /'s been coming
 6. has/'s he been doing 7. has/'s been playing 8.has been practising
Ex. 9 2. How long have you been chatting? 3.How long have you known Sophie? 4.How long has she been learning Chinese. 5. How long have you been here? 6.How long has Tiko been playing the violin?
Ex. 10 2. have been working 3. have been travelling 4. have been 5. has been 6. have learnt
 7. haven't managed 8. have been trying 9. have learnt

UNIT 10 A NOBEL PRIZE WINNER

Ex. 2 2.A 3.D 4.E 5.B 6.C

Ex. 3 2.after graduation from school 3.in 1918 4.In the 30s 5.The Old Man and the Sea 6.in Cuba

Ex. 4 2.g 3.h 4.a 5.c 6.e 7.b

Ex. 5 2.f 3.a 4.e 5.g 6.b

Ex. 6 2.experience 3.popular 4.awarded 5.winner 6.translated 7.stories 8. respected (extra: writer)

Ex. 8. Not heard: an ambulance driver.

Tapescript (Keys to ex.:8 are underlined)

Alfred Nobel was born on October 21, 1833 in Stockholm, Sweden. He was the third son of Swedish inventor called Immanuel Nobel. All three sons worked in their father's business, which was making explosives. Alfred invented dynamite, an explosive which is used in the building of roads, railroads and canals. He became very rich from the sales of his explosives.

Nobel did not want his name to be connected to explosives and dynamite only. Because of his interest in peace, science and literature Nobel put his money into a fund. Nobel said that the money in this fund would go to people who were outstanding in their professions.

Alfred Nobel died on December the 10th, 1896. A few years after his death the Nobel Foundation of Stockholm was established. The first prizes were awarded in 1901 in the field of physics, chemistry, medicine, literature and peace. The amount of each award was \$ 30 000 then. Now the each award is worth \$ 400 000. Prizes are awarded once a year. Each prize may be shared among two or three winners, and it is possible to win twice. Ernest Hemingway was awarded the Nobel Prize for literature for his novel *The Old Man and the Sea* in 1954.

Ex. 9 2.b 3.b 4.c 5.a 6.b 7.b

Ex. 10 **Present Simple Passive:** are invited, is done, are established, is watched

Past Simple Passive: were sold, was awarded, was formed

Future Simple Passive: will be sent, will be written, will be divided

Ex. 11 2.was used by Dima for one week 3.was awarded a special prize 4.will show this film on TV tomorrow

5.was paid to him 6.will be taken (by me) to Mtskheta tomorrow. 7.They invited fifteen people to the show.

UNIT 11 WHICH TV CHANNEL DO YOU WATCH?

Ex. 2 2.BBC 1 3.Both 4.(At) 7:35 5.Imedi 6. (At) 7:00

Ex. 4 1,2,3,5,8 are true.

Ex. 5 2.channel 3.viewers 4.entertainment 5.broadcasting 6.series 7.investor 8. is prohibited 9.income 10.advertisements/commercials

Ex. 6 2.broadcasts 3. advertisements 4.viewers 5.prohibited 6.income 7.channel 8.the Internet (extra: country)

Ex. 7 2. broadcast 3. earn 4.advertisements 5.offered 6.educational 7.channels 8.degree (extra: private)

Ex. 9 not heard: every evening, a hard job

Ex. 10 2.ten 3.7.30/ half past seven 4.goes to the cinema, plays football and sees his friends.

5.goes to the theatre, watches TV and listens to music 6.being free (without having responsibilities).

7.being with her friends. 8.appearance 9.future (doesn't know what she wants to be)

10.his brother and David Beckham 11.her mum 12. one hour 13.two hours.

Tapescript (Keys to ex.:9 are underlined)

Reporter: We at Crown want to know about the life of 15-year-olds all over the world! This time we talk to Alex from London and Fleur from France.

Reporter: What time do you both have to be at home in the evening?

Alex: 9 o'clock during the week, but at the week-end its 10 o'clock.

Fleur: For me it's 7.30 every day.

Reporter: And what do you do in your free time?

Fleur: I go to the theatre, I watch TV and I listen to music.

Alex: Well, I go to the cinema quite a lot. And I play football. And see my friends

Reporter: What do you like best about being 15?

Alex: I like being free without having responsibilities.

Fleur: I like being with my friends.

Reporter: What do you worry about?

Fleur: I worry about my future. I don't know what I want to be.

Alex: About my appearance.

Reporter: Whom do you admire most - is your role model?

Alex: My brother and David Beckham.

Fleur: My mum

Reporter: How many hours do you spend on your homework?

Fleur: Two hours a day. When I'm getting ready for a test, it can be three hours.

Alex: One hour a day. Five hours a week.

- Ex. 11 a.Tina has to get up early on week days.... b.Tina doesn't have to make her bed....
c.Tina has to be at home at 9 o'clock every evening.... d.Tina has to wear a school uniform....
e.Tina has to go straight home after classes... f.Tina doesn't have to go to school on Saturdays

- Ex. 12 2. had to 3. has to 4. must/have to 5. will have to 6. must 7. had to

UNIT 12 WEATHER.COM

Ex. 3 sentences 2, 3, 5, 6, 7 are true

Ex. 4 A.3 B.1

Ex. 5 2.F 3.F 4.F 5.T 6.T 7.F

Ex. 6 2.measure temperature 3.weather forecast 4.cloudy sky 5.changable weather 6.shower/light rain
7.there is a chance of snow 8.driest month 9.mild climate

Ex. 7 2.changable 3. quite 4.typical 5.seaside 6.measure 7.used 8.forecast (extra: west)

Ex. 8 2.behind 3.cold 4.sunset 5.temperatures 6.sleep 7.brought 8.over 9. the Antarcitics (extra: north)

Ex. 9 Forecast 3 corresponds to the postcard.

Tapescript (Keys to ex.:9 are underlined)

1. The weather for today October 14th. It's going to stay cloudy throughout the day and there is rain on the way. It's going to become windier and cooler –we'll need warm clothes today...12 degrees Celsius is the highest for today I'm afraid.

2. And now today's weather. After a cold, wet and windy morning, it's going to clear up. Should be quite a fine warm afternoon, maybe a bit windy, with highs of 17 or 18 degrees. And that's the weather.

3. The weather forecast at midday. After a sunny morning, the clouds are building up and there's a 70% chance of showers later. It will still be a bit cold though. At least the breeze will stay quite light, but temperatures will be down to about 4 degrees Celsius.

- Ex. 10 2.I don't think you should smoke. 3.I think you should study hard. 4.I don't think you should get married.
5.I think you should stay in bed. 6.I think you should get up earlier.

REVISION THREE UNITS 9-12

Ex. 1 2.has already read 3.have planted/have been planting 4.has never worn 5.have you been waiting?
6.have been working 7.hasn't been 8.has been wearing 9.have you been 10.has repaired
11.have Jack and Jill been married? 12. have not/haven't seen

Ex. 2 2.were arrested 3.will be elected 4.is used 5.were announced 6.will be asked 7.was it translated
8.was built 9.was elected 10.was reconstructed 11.is spoken 12.is announced

Ex. 3 2.should 3.mustn't 4.has to 5.should 6.have to 7.don't have to 8.had better
9.shouldn't 10.don't have to 11.mustn't 12. should

Ex. 4 2.gained experience 3.seeks success 4.writing career 5.major success 6.are awarded
7.After graduation 8.am inspired 9.is ..prohibited 10.is...changeable 11.ambulance driver
12.strong desire (extra: programmes for entertainment)

Ex. 5 2.არტისტული 3.რეპორტიორი 4.შხაპუნა წვიმა 5.არხი 6.ნიჭი, ტალანტი 7.მხატვარი
8.საყვარელი 9.რეკლამა/რეკლამირება 10.სწრაფვა, დიდი სურვილი 11.მოდური 12.ბენდი
13.გამოცდილება 14.ჯილდო 15.ტანჯვა 16.ძირითადი, ყველაზე მნიშვნელოვანი 17.ძვირფასი

18.შეძენა, მიღება 19.ცვალებადი 20.მაყურებელი 21.აკრძალვა 22.ტრანსლაცია 23.შემოსავალი
24.სერიალი 25.სველი, ნესტიანი 26.მშრალი 27.რბილი 28.გაზომვა 29.ხანგრძლივობა
30.ამინდის პროგნოზი

UNIT 13 MOVIE LEGENDS

- Ex. 3** 1.e 2.a 3.d 4.b (extra:c)
Ex. 4 2.Charlie Chaplin 3.Mel Gibson 4.Marilyn Monroe 5.Elizabeth Taylor 6.Marilyn Monroe
Ex. 5 2.f 3.g 4.a 5.c 6.e 7.d 8.b
Ex. 6 2.g 3.a 4.c / e 5.d 6.f 7 h.
Ex. 7 2.actor 3.appeared 4.movie 5.star 6.career 7.awards 8.fans 9.legend (extra: role)
Ex. 9 3, 4, 5 are true.

Tapescript (Keys to ex.:9 are underlined)

Interviewer: *What's it like to be in a Bond film? One person who knows is the actor Thomas Wheatley. He appeared in The Living Daylights as a British agent who helps 007 on a mission in Vienna. The first thing we'd like to know, Thomas, is how you got the part.*

Thomas Wheatley: *Well, it was all very simple, really. The casting director had seen me in a BBC TV play. She asked me to come along for an interview where I just had a chat with the producer, director and writer. There was no screen-test or anything. Then a few hours later they rang to say I'd got the part. It was my first film, so of course I was pretty excited.*

Interviewer: *What happened, step-by-step, before you started filming?*

Thomas Wheatley: *Well, the script arrived almost immediately. Then the next step was signing the contract. And after that the costumes were made. I needed seven different suits.*

Interviewer: *Where did you shoot your scenes?*

Thomas Wheatley: *In two places. We spent two weeks on location in Vienna, then we did all the interior scenes at Pinewood Studios near London.*

Interviewer: *What was it like to work with Timothy Dalton?*

Thomas Wheatley: *Very easy. It was his first Bond film, so he must have been nervous, but it didn't show. He was completely relaxed while we were filming. Very funny, too. I enjoyed working with him a lot.*

Interviewer: *People say that the "crew" on Bond films are like a family. Is that true?*

Thomas Wheatley: *Absolutely. They've all worked together so often before, you see - that's the secret. But it's not just that - they're all very polite and generous, too. They make 'new boys' like me feel very welcome.*

Interviewer: *Finally, what was the premiere like? It was at the Odeon in Leicester Square, wasn't it?*

Thomas Wheatley: *That's right. Oh it was a lot of fun. The Prince and Princess of Wales were the guests of honour, so everybody was dressed-up. They even named Leicester Square, "James Bond Square" for the evening.*

Interviewer: *It must have been strange, watching yourself up there on a big screen.*

Thomas Wheatley: *It was. Wonderful, too, though. In fact I enjoyed the whole thing - being in The Living Daylights I mean - from beginning to end.*

Interviewer: *Well, thanks for talking to us Thomas, and good luck in the future.*

Thomas Wheatley: *Thanks.*

- Ex. 10** 2.What time does the match start? 3.Shall we go for a walk? 4.How much does this book cost?
5.Did it rain last week? 6.Have you ever been to Rome? 7.How often do you go to the cinema?
Ex. 11 2.When did he produce his first Mickey Mouse cartoon? 3.Who fell in love with this cartoon character?
4.What did Disney create three years later? 5.Who helped him to draw thousands of pictures for 'Snow White and the Seven Dwarfs'? 6. When did Walt Disney die? 7.How many visitors do these fantasy parks receive every year?

UNIT 14 DEAR MARI....

- Ex. 2** Yes
Ex. 3 2. Thank you very much for... 3. I'm writing to invite you... 4.Love
5. It sounds great!/ I'd love to come with you ... 6. Best wishes
Ex. 4 Starting a letter: a, d Ending a letter: b, c, e, f.
Ex. 5 b, f.
Ex. 6 2.e 3.f 4.c 5.a 6.b 7.g
Ex. 7 2.offer 3.access 4/5: .indoor/outdoor or outdoor/indoor 6.friendly 7. café. 8.couple (extra: relax)
Ex. 8 1.use 2.been 3.we 4.fond of 5.have 6.looking forward (extras: much, remember)
Ex. 9 1.Canal Café Theatre 2.Donmar Theatre 3.Empire Theatre 4.Brixton Theatre

Ex. 10	Which theatre:	Canal Café Theatre	Donmar Theatre	Empire Theatre	Brixton Theatre
	allows the audience to participate?	V			
	has high quality performances?		V		
	is a beautiful old theatre?			V	
	has the largest stage in Europe?				V
	serves food?	V			V
	was rather uncomfortable?		V		

Tapescript (Keys to ex.:9 are underlined)

Now I would like to tell you about one or two places you might like to go during the week you are staying in London.

The first is the Canal Café Theatre which is a sort of small theatre. It's quite central, and the nearest tube station is Warwick Avenue. They don't do ordinary plays there, they do more comedy and music and things, sometimes with the audience joining in. There's usually a great atmosphere there. And they even serve food during the evening.

Another place which has got a reputation for high quality performances is the Donmar Theatre. This little theatre in Covent Garden also used to be famous for its very uncomfortable seating! But they've done some work on it and now it's much improved and well worth visiting.

If you like the idea of seeing today's performers on yesterday's stage, then you should try and get to the Empire Theatre. This is a great old theatre. Inside it's just beautiful, all gold and red. At the Hackney Empire you can see one-man shows by well-known television actors and comedians, as well as groups who are popular with local audiences. The best way to get there, from the centre of London, is to catch a train to London Fields.

I also have to mention Brixton Theatre, which is also a very interesting place. It's in Brixton, of course, and it's got the largest stage in Europe. They get all the top international names in rock music and dance.

Lastly you might consider the Drill Hall Arts Centre where, as well as food and drink, they offer courses and classes on modern art, and you can watch a play or some kind of performance which will certainly be something quite new and....

- Ex. 11 3. Did you invite/Have you invited Irakli and Ann? 4. Are you having a headache?
5. Have you bought a key-holder? 6. Did you telephone your mother? 7. Was the hotel expensive?

- Ex. 12 2. if/whether I had seen the robbers 3. ...asked if/whether I had heard any noise 4. The police officer asked if/whether I was sleeping at 2 am 5. The police officer asked if/whether I had called the police 6. The police officer asked if/whether this had ever happened before

UNIT 15 DIARIES - OUR SECRET FRIENDS

Ex. 1 Yes

Ex. 2 2. afford 3. secrets 4. pop concert 5. \$500 6. go travelling

Ex. 3 2. Wednesday 3. Tuesday 4. Friday 5. Monday 6. Thursday

Ex. 4 2. f 3. g 4. a 5. c 6. b 7. e

Ex. 5

Noun	happiness	disaster	beauty	talent	brilliance	success
Adjective	happy	disastrous	beautiful	talented	brilliant	successful

Ex. 6 2. rely on 3. jealous 4. disastrous 5. make fun of 6. hang out 7. trendy (extra: volunteer)

Ex. 7 charity – ქველმოქმედება competition – შეჯიბრი developing countries – განვითარებადი ქვეყნები
lottery – ლატარია support – მხარის დაჭერა unemployed – უმუშევარი

Ex. 8 2. Giorgi 3. Teodor 4. Isabel 5. Giorgi 6. Giorgi 7. Isabel

Tapescript (Keys to ex.:8 are underlined)

Isabel

It must be wonderful to win lots of money in a competition or a lottery. Wonderful, but frightening, too. Just think about it. One day you're an ordinary person - the next you're a millionaire. BANG! Just like that. Personally I wouldn't change the way I live. OK, I'd buy presents for my family and things like that, but I'd put 90 per cent of the money in the bank. Why? Because I think you have to be careful with money - not spend it like water. Anyway, if I started to act like Madonna or Michael Jackson I might lose all my friends and I don't want that.

Giorgi

I know exactly what I'd do with a lot of money. I'd buy a big house with a swimming pool for my mum and dad. Why would I do that? Because it's something they've always wanted and never been able to afford, that's why.

Especially now ... you see, my dad is unemployed at the moment. He used to work in a car factory, but two years ago the company closed and he lost his job. Since then he and my mum haven't had much money. She works in a supermarket, so that helps a bit, but it's not really enough. Which is why if I had a lot of money I'd buy them a big house. It would be great to make their dream come true - really great. Then I'd probably travel for a while because I've always wanted to see places like Australia and Hawaii. Still, it's not going to happen, is it? Life's not like that.

Teodor

I'd give most of the money to charity. I think I'd support organisations like "Save The Children" which help poor people in developing countries. That way the money could make a real difference to many lives. You see, there's so much to be done in developing countries now. Millions and millions of people need food, clean water, medicine, clothes, schools.... Compared to them I don't need a million dollars at all - I'm already a millionaire.

Ex. 9 2.ask for 3.rely on 4.kept away 5.compare with 6.share with

Ex. 10 2.looked on/looked at 3.go in /go to 4.compare for /compare with 5.worry on/worry about
6.protect for/protect from 7.ask on/ask for

UNIT 16 WONDERS OF NATURE

Ex.3 2.45 min. 3.by passages 4. In 1925 5.Settlement of a primitive man/footprints of a dinosaur.
6. An environmentalist (from Kutaisi) 7.200

Ex.4 2.lies/ is situated 3.settlement 4.dissolve 5.waterfall 6.comparatively 7.footprints 8.preserve

Ex.5 2.soft 3.the same 4.primitive 5.recently 6.hard/difficult

Ex.6 2.long 3.high 4.height 5.underground 6.natural 7.changes 8.discovered (extra: cave)

Ex.7 words heard: wind storms speed clouds building damage (extra: sun, rivers)

Ex.8 2. b 3. b 4. b 5. b 6. a 7. a

Tapescript (Keys to ex.:8 are underlined)

Reporter: *Kathleen, I've never heard Kansas was so famous for its tornadoes*

Kathleen: *I am not surprised. if somebody mentions 'Kansas' you might think of wheat, since millions of tons of wheat are produced there. Or you might think of sunflowers. After all Kansas is known as the Sunflower State. But the State of Kansas is probably most famous for its tornadoes. Tornadoes are not new in Kansas. They have always been common in that part of the continent, and the name of the state in fact comes from the Kansa Indians who lived there, and it means "the people of the south wind."*

Reporter: *So what are tornados?*

Kathleen: *Well, in fact, they are very violent storms with winds that are so fast that they form a cylinder of cloud. This is why they are also known as "twisters." The cloud, made by winds that rotate at a speed of up to 500 kilometres an hour, goes downwards from the huge clouds of a severe thunderstorm.*

Reporter: *How does a tornado pass and what damage can it cause?*

Kathleen: *A tornado usually passes through an area quickly, but it often causes enormous damage. One tornado was so powerful that a complete school building was destroyed, while the 85 students who had been inside it were carried more than 100 metres, without any of them being killed! In another tornado, five cars were lifted off their tracks and raised up into the air!*

Reporter: *Thank you Kathleen. Now lets move on to our next ...*

Ex.9 a. words with a prefix: disinterested impolite disbelieve impractical

b. words with a suffix: tactful manageable countable mouthful powerful

Ex.10 2.dis- 3.im- 4.dis- 5.-ful 6.im- 7.- able

Ex.11 2.- ful 3. dis- 4.- able 5.- ful 6.- able 7 im-

REVISION FOUR UNITS 13-16

Ex.1 2.She asked him if / whether it was a difficult part to play. 3.She asked him if / whether he was similar to Mr. Smith in any way. 4.She asked him if / whether it was interesting to work with Angelina Jolie. 5.She asked him if / whether he sometimes got fan letters. 6.She asked him if / whether his fans recognized him in the street. 8.Was the premier at the Odeon? 9.Where did you shoot your scenes? 10.What do you like best about being a famous actor? 11.Is Mr. Smith your best-loved character? 12.Have you ever won an Oscar?

- Ex.2** 2.manageable 3.impractical 4.disbelief 5.tactful 6.disinterested 7.powerful 8.countable
9.impolite 10.dishonest 11.helpful 12.disagree
- Ex.3** 2.i 3.g 4.j 5.a 6.k 7.l 8.e 9.b 10.d 11.h 12.f
- Ex.4** 2. have access 3.rely on 4.hangs out 5. have drinks and snacks 6.sports facilities 7.a couple of hours
8. acting career 9.won awards 10.made fun of 11.leisure centre 12.complete disaster
(extra: trendy shops)
- Ex.5** 2.დასვენება 3.მანანნალა 4.კომიკოსი 5.გმირი 6.ჩახუტება 7.შურიანი, ეჭვიანი 8.კორტი
9.აღფრთოვანებული 10. მოხალისეები 11. ნიჭიერი 12.ლეგენდა 13.ჩანჩქერი 14.დაშლა/დნობა
15.სიმპათიური 16.მარცხი 17.გამოქვაბული 18.აღმოჩენა 19.დასახლება 20.საიდუმლოებით მოცული
21.განლაგებული 22.მოდური 23.ნაფეხურები 24.ნაკრძალი 25.მედარებით 26.უზარმაზარი/
გიგანტური 27.წახემსება 28.რეჟისორი 29.კარიერა 30.სპორტული დარბაზი

UNIT 17 CAN YOU COOK?

- Ex.2** 2.A 3.F 4.B 5.E 6.C
- Ex.4** Toffee Apple: b.1 a.2 e. 3 c. 4 d. 5 Omelette: b.1 a.2 c. 3 4.e d.5
- Ex.5** 1.d 2.c 3.a 4.b
- Ex.6** 2. preheat 3. freshly ground 4.sour cream 5. sprinkle over 6. cut into rings
7. add pepper to season
- Ex.7** 2. a 3. f 4.g 5. e 6. c 7. d
- Ex.8** 2.roll 3 twist 4. tray 5. brown 6 serve (extra: sprinkle)
- Ex.9** heard: cooking class, cookery book, made biscuits, smelt great, salads and meat,
hamburgers (not heard: chop onions, serve hot)

Tapescript (Keys to ex.:9 are underlined)

Interviewer: Did you cook when you were a child?

Chef: I did. As a very young child I cooked for my family and I enjoyed it. By the time I got to cooking class in school I was asking the teachers for information about cooking and recipes. My parents both worked so I cooked dinner for them and I loved to buy and read cookery books.

Interviewer: What made you decide you would become a professional cook?

Chef: I remember a child's book called "Little Richard." In the book the two characters made biscuits and those biscuits looked pretty good. But I had no recipe, so I just made them up and it worked! I don't think they were all that nice to eat but they smelt great. I was about 13.

Interviewer: What is your truly favourite food?

Chef: I just love vegetables. I am fond of making different salads seasoned with pepper and spices. I also like meat especially juicy beef steaks which is my specialty by the way. Yum!

Interviewer: When at home, what do you like to eat?

Chef: Well, the food from my web-site is my best treat. There is nothing like experimenting on yourself with food. But I do try to stay healthy and eat lots of salads and meat. I'm quite fond of chips and hamburgers but not after 5pm.

Interviewer: Thanks for the interview.

- Ex.10** 2.T 3.T 4.T 5.T 6.F 7.T
- Ex.11** 2.Wrong: Irakli will talk to you as soon as the match is over. 3.Wrong: You will like our new teacher when you see him. 4. correct 5.Wrong: Don't go! Wait until it is ready. 6.Wrong: I will see you when I arrive.
7.correct.
- Ex.12** 2. I won't /will not send the parcel until I hear from you. 3. As soon as they phone me, I'll/will contact you.
4. When I talk to the teacher I'll/will give him your news. 5. I'll/will send a postcard, when I get to London.
6. As soon as I hear results, I'll/will let you know. 7. When my parents find out about it, there will be trouble.
8. When grandma hears about it, she'll/ will be pleased.

UNIT 18 YOU ARE WHAT YOU EAT

- Ex.1** 2.Good 3.Bad 4.Bad 5.Bad
- Ex.3** 2.T 3.F 4.T 5.T 6.F 7.T
- Ex.4** 2.take action 3.mint tea 4.digestive system 5.fizzy drinks 6.Asian medicine 7.poor quality meats
8.to remedy the problem

- Ex.5** 2.f 3.g 4.a 5.h 6.c 7.b 8.d 9.c
Ex.6 2.weight 3.pale 4.low energy 5.fizzy 6.digestive system 7.take action
Ex.8 2.T 3.T 4.F 5.T 6.F 7.T
Ex.9 2. vegetables 3.on a full stomach 4.low fat 5.low fat milk/water 6.exercise 7.TV/computer

Tapescript (Keys to ex.:9 are underlined)

Making your body healthy: An interview with a health specialist

Today in our studio we have Steven Dowson, who is a well-known nutritionist. He will be answering some of the questions that have been sent in by teenagers. They are worried about their health, and they are especially worried about being fat!

The first question for Dr Dowson is: Can I go on a diet even if I haven't asked a doctor about it?

Dr D: Yes, of course you can. In fact, even without seeing a doctor, you can choose food that will help you to slim, and keep you healthy. Instead of eating chips when you get home from school, you can have a fruit or some vegetables. And try not to eat too much late at night. It's not good to go to bed on a full stomach.

Q: Which kinds of food and drink would you advise teenagers to buy?

Dr D: It's really quite simple. Just buy products which are low-fat – which don't have much fat in them. Fat-free yogurt for example, or Pepsi light. When you're thirsty, drink low-fat milk or just plain water. Fizzy fruit drinks contain many calories and sugar. So they are not very healthy.

Q: What else should we do to build a healthy body?

Dr D: Well, another thing to remember is that exercise will help you feel better, and look better. Regular exercise builds your muscles and helps you get rid of calories and fat. So it also makes you lose weight, and look slimmer. But remember: it takes time. Jogging for an hour once a year won't make any difference. But regular jogging – say twice a week – will make a big difference. Actually, whether you go on a diet or not, exercising and healthy eating are excellent ways to keep your body in shape. You could also spend less time in front of the TV or your computer. So get moving! And be healthy!

- Ex.10** 2.I will call you if I have time. 3.If the class is full, we will find another one. 4.What will you do if the taxi doesn't come. 5.I will ask Peter if I see him tomorrow. 6.I will go to Istanbul next week if I get a plane ticket. 7.If he calls me 'lazy' again I will get angry.

UNIT 19 LET'S GO SHOPPING

- Ex.2** Two
Ex.3 Because it's a pair of designer trousers 3.Medium 4.In the changing rooms 5. A jumper 6.Because it's a special offer 7.In cash
Ex.4 2.S 3.S 4.C 5.S 6.C 7.S 8.S
Ex.5 2.leather 3.The jeans fit you 4.tight 5.loose 6.try on 7.take advantage 8.cash 9.customer 10. These jeans would suit you
Ex.6 2.d 3.b 4.e 5.f 6.a
Ex.7 2.tried on 3.fit 4.tight 5.decided 6.leather 7.cash 8.suits (extra: slim)
Ex.8 CDs hair gel a stereo radio
Ex.9 1.CDs 2.hair gel 3.a stereo radio 4.CDs 5.hair gel

Tapescript (Keys to ex.:9 are underlined)

Advert 1

Interested in the latest CDs? Why not check out our prices. We have the most up-to-date CDs in town. All the most popular singers and bands for prices starting at 2 Laris. And even cheaper for students. We have special student prices on all our stock. This offer won't last long! So don't miss out on this fantastic opportunity. Visit our shop now! You won't be sorry!

Advert 2

Has your life become a nightmare because of your hair? Is your bathroom full of hair care products that you've tried but

which just don't work for you? Why not try Freeze-away from Schwarzkopf, a new hair gel which will make your hair look shiny, soft and beautiful. And with Freeze-away, you are always in control of your hair, even if it's unruly. The good news is: we're giving away free samples of this wonderful product this afternoon. Right here in the town centre. Why not come along?

Advert 3

We can offer you a radio at the amazing price of 80 Laris. So why not grab this chance? You get clear sounds and easy-to-tune stations at a price that suits your pocket. This is the future of home entertainment, so don't stay in the past. Hurry! This special offer will last one week only. And don't forget: You will have your money back if you're not completely satisfied. What are you waiting for?

- Ex.10** 2.would / უფრო ხშირად გავიდოდა გარეთ, მეტი თავისუფალი დრო რომ ქონდეს; 3.studied / უფრო მეტი რომ მემეცადინა, უკეთეს ნიშნებს მივიღებდი; 4.would / რომ არ წვიმდეს, საცურაოდ წავიდოდით; 5.didn't / მართას ძალი ეყოლებოდა, ბინაში რომ არ ცხოვრობდეს; 6.didn't / ასეთი მსუქანი არ იქნებოდა, ამდენს რომ არ ჭამდეს; 7.wasn't / საათი ასე ძვირი რომ არ იყოს, ვიყიდდი.
- Ex.11** 2.would be 3.would spend 4.would swim 5.would be 6.would eat 7.would drink 8.could take 9.would ask 10.would have 11.wouldn't like

UNIT 20 QUICK SHOPPING GUIDE

- Ex.1** b
Ex.2 2.Central Gallery of Antique carpets 3.Georgian Arts and Culture Centre, Dry Bridge "Flea" Market, Art Salon "Khelovani" 4.Georgian Arts and Culture Centre 5.Georgian Arts and Culture Centre 6.Art Salon "Khelovani"
Ex.3 2.a 3.f 4.c 5.b 6.d 7.h 8.e
Ex.4

<i>Noun</i>	<i>tradition</i>	<i>reason</i>	<i>wonder</i>	<i>interest</i>	<i>fame</i>	<i>mountain</i>
<i>Adjective</i>	<i>traditional</i>	<i>reasonable</i>	<i>wonderful</i>	<i>interesting</i>	<i>famous</i>	<i>mountainous</i>

<i>Noun</i>	ტრადიცია	მიზეზი	საოცრება	ინტერესი	სახელი	მთა
<i>Adjective</i>	ტრადიციული	მისაღები	შესანიშნავი	საინტერესო	ცნობილი	მთიანი

- Ex.5** 2.find 3.artists 4.visit 5.arts 6.ceramics 7.carpets 8.reasonable (extra: crystal, icon)
Ex.6 2.suits 3.trouble 4.pair 5.already 6.be 7.suit 8.fit
Ex.7 2.I wish I could find my English book. 3.I wish I wasn't/weren't afraid of dogs. 4.I wish I could go on holiday/I wish I could afford to go on holiday. 5.I wish I didn't have so much homework to do. 6.I wish I had some free time.
Ex.8 2.lived 3.didn't feel 4.stayed 5.had 6.had 7.were

REVISION FIVE UNITS 17-20

- Ex. 1** 2.will bake 3.took 4.wouldn't be 5.don't stop 6.wouldn't tell 7.will go 8.met 9.doesn't rain 10.drinks 11.won't be 12.would buy
Ex. 2 2.went 3.didn't rain 4.could 5.knew 6.didn't sit 7.could 8.didn't have to 9.I were 10.didn't have 11.were 12.didn't tell
Ex. 3 2.rains 3.are/will phone 4.comes 5.arrives/will be 6.is 7.grow/will change 8.won't leave/give 9.arrives/will let 10.meet/will write 11.don't leave/come 12.get/will send
Ex. 4 2.pop into 3.still water 4.personal experience 5.Asian medicine 6.take advantage 7.digestive system 8.freshly ground 9.reasonable price 10.sour cream 11.fizzy drinks 12.tried on (extra: milk products)
Ex. 5 2.ბროლი/ბროლის 3.მარილიანი 4.ენა 5.ხელის ფრჩხილები 6.ანტიკვარული ნივთები 7.ნაღდი ფული 8. სალათის ფურცელი 9.სუფრაზე მიტანა 10.მორევა 11.პიტნა 12.თირკმელები 13.ისპანახი 14.გაცხელება 15.ცომი 16.დიეტოლოგი 17.მომხმარებელი 18.რეცეპტი 19.ფერმკრთალი/მკრთალი 20.დაშხეფება 21. გათლა/კანი 22.ტყავი/ტყავის 23.ვინრო/მოჭერილი (ტანსაცმელი) 24.ფართო (ტანსაცმელი) 25.მოხდენა 26.მორგება 27.ხატები 28.კერამიკა 29.საგანძური 30. ხელნაკეთი საგნები

UNIT 21 EVERY CITY TELLS A STORY

- Ex.3** 2.Yes 3.Yes 4.No 5.Yes 6.Yes 7.No
Ex.4 2.Batumi 3.Batumi 4.Rome 5.Istanbul 6.Istanbul
Ex.5 2.a mosque 3.fascinating 4.indifferent 5.fortresses
Ex.6 2.enormous arena 3.art masterpieces 4.city's highlights 5.Christian Orthodox church
6.narrow strait 7.impressive mountains
Ex.7 2.highlights 3.sights 4.masterpieces 5.enormous 6.impressive 7.fascinating
(extras: indifferent, mosques)
Ex.8 Words heard: hunting legend Muslim mosque Orthodox churches pheasant sword
synagogue warm springs
Ex.9 2.site 3.view 4.certainly 5.synagogue 6.religious 7.worth

Tapescrpt (Keys to ex.:9 are underlined)

According to a legend Tbilisi was founded in the 5th century by King Vakhtang Gorgasali. While hunting the King shot a pheasant which fell into a warm spring and was boiled. The king decided to found a city on the site. And so here it is, the city right in the middle of the mountains cut in half by the river which gives life to the city of the warm springs.

You can get a very beautiful view of the city if you climb to the top of the Narikala Fortress which overlooks the river. There, on your left, you will certainly notice the colossal statue of the country's matriarch, looking down from a hilltop greeting visitors with a bowl of wine and enemies - with a sword.

In no other place will you see a synagogue, an Armenian church, a Catholic church, and a Muslim mosque.... all located on a single spot together with several Orthodox churches. Many of these religious structures contain superb paintings and architecture, and are all worth visiting.

- Ex.10** 2.more carefully / the most carefully 3.more lonely / the most lonely 4.harder / the hardest
5.more seriously / the most seriously 6.more beautifully / the most beautifully 7.higher / the highest
8.better / the best 9.worse /the worst 10.later / the latest
Ex.11 2.run as fast as 3.as early as we 4.stories better than 5.work harder than 6.more than
Ex.12 2.badly 3.better 4.worse 5.harder 6.the best

UNIT 22 LET'S GO ON A CITY TOUR

- Ex.1** Places Giorgi has seen: London Bridge Westminster Abbey Buckingham Palace The Tower
St Paul's Cathedral
Ex.2 2.No 3.No 4.Yes 5.Yes 6.No 7.No
Ex.3 2.Because there are so many things to see. / Because there are so many sights. 3.It was a lovely day. /
The weather was lovely. 4.(He can't get used to) the traffic on the left. 5.(He gets) an album of Britain.
6.(He is visiting) Scotland.
Ex.4 2.a 3.g 4.b 5.c 6.e 7.d
Ex.5 2....the right decision. 3.... a few masterpieces. 4....was really exciting. 5.... was lovely yesterday.
6...at the top of the hill.
Ex.6 2centre 3.sightseeing 4.sights 5.double-decker bus 6.visit 7.open-air 8.get used to
(extras: crash and guide)
Ex.7 The phrases heard: single or return, here you are, a two-hour journey, the next train
Ex.8 2.She wants a single ticket. 3.£33 / 33 pounds. 4.Platform 3. 5.2 hours / It's a two-hour journey
6.At 8.10

Tapescrpt (Keys to ex.:7 are underlined)

- A ticket to Liverpool, please.
- Single or return?
- Single, please.
- That's thirty-three pounds please.
- Here you are. What time is the next train?

- There's one at ten past every hour. So the next one is in twenty minutes.
- Which platform is it?
- Platform 3.
- And what time does the next train get to Liverpool?
- Well, it's a two-hour journey. So the next one arrives in Liverpool at 8.10.
- Thank you very much.

Ex. 9 2.will be stopping 3.will be going 4.will be teaching 5.will also be doing 6.will be taking part

Ex.10 2.All the pupils will be studying for three hours a day. 3.The children will be eating some strange food.
4.The children will be seeing lots of exotic animals in the Amazon. 5.The children will be visiting lots of interesting places. 6.The children will be learning lots of new things on the boat.

UNIT 23 OLYMPIC CHAMPIONS

Ex.1 Giorgi Asanidze: weight-lifting; Victor Saneev: triple jumping; Zurab Zviadauri: judo

Ex.3 2.Both 3.Victor Saneev 4.Giorgi Asanidze 5.Victor Saneev 6.Giorgi Asanidze 7.Victor Saneev

Ex.4 2.f 3.e 4.h 5.g 6.d 7.b 8.a

Ex.5 2.g 3.a 4.b/h 5.c 6.d 7.f 8. h/b

Ex.6 2.bright future 3.was training 4.satisfied with 5.gold medal 6.keeps in good shape
7.remains (extra: tournament)

Tapescript (Keys to ex.:8 are underlined)

Interviewer: *How did it make you feel to be on the 1996 Australian Olympic team?*

Marg Crowley: *Oh I was thrilled. Those were the happiest moments in my life.*

I: *When you were a kid, did you think you would be here today? I mean, was it your goal to take part in the Olympics? Did you think you would have a career in sport?*

M: *Well, not really. In fact it was only this year that I realized I might be in the Olympics.*

I: *How old were you when you started competing in track and field events. How did you get started?*

M: *Well, when I was a kid, it was my Dad who coached me. And in those days – I mean when I was really young - I played in lots of kids' team sports. Then, when I was 14, I had a trip to Utah. This was to compete in a few track events.*

I: *I see. So how long have you been training in the US?*

M: *For three days so far. In Raleigh. And I'm going to do some training in Atlanta for three or four days, just before the Olympics.*

I: *After the Olympics are over, are you going to do any sight-seeing? Do you plan to stay in America for a while before you go back home?*

M: *I'd like to. But I probably won't be able to stay for long. I have to get back to work. And then I may be going to Europe for more competitions. But this will depend on how I do in the Olympics. Perhaps I'll do badly. Who knows? But I'll only go the Europe if I do well.*

I: *And when you get back to Australia, would you like to answer questions sent to you from kids all over the world? And perhaps have them posted on the Internet?*

M: *Well I can try...*

Ex.7 Words heard: career coached compete the Olympics competition the Internet
(extra: tournament)

Ex.8 2.F 3.T 4.T 5.F 6.F 7.T

Ex.9 2.she would finish school 3.he would go to the football match 4.he would make a phone call and be back
5.she would not go to Batumi 6.it would not take him long to do that 7.she would see me/us

Ex.10 2.would design 3.would do 4.would train 5.would create 6.would marry

UNIT 24 THE ANCIENT OLYMPICS

Ex.2 2.D 3.A 4.E (extras: C, F)

Ex.3 2.F 3.T 4.F 5.T 6.T

Ex.4 2.competition 3.crown 4.competitor 6.athlete 5.unfair

Ex.5 2.a 3.d 4.c 5.f/d 6.e

Ex.6 2.ancient Greece 3.came from 4.won crowns 5.perform 6. wrestling 7. gave thanks

Ex.8 2.Miriam 3.Coleen 4 Irakli 5.Nico 6.Colleen

Tapescript (Keys to ex.:8 are underlined)

1. Hi. My name is Colleen and I'm from Ireland. I love swimming. In fact it's my dream to compete in the Olympics one day. Perhaps I'm crazy to even dream about it, but I don't care. Tomorrow I'll be swimming as usual, all morning. I'm going to work hard and I'm going to try. Because whatever happens – whether I get to the Olympics or not - I'll be able to look back and say, "Well...at least I did my best".

2. Hello. I am Irakli from Georgia. Football is my favorite sport. During the Olympics I always watch it on TV. The Games are really special. It's great to see people from different countries. National Olympic football teams of Argentina and Spain will be playing next week and I am looking forward to the match.

3. Hi. I'm Miriam and I'm from Israel. I am an Olympics fan because they make me feel optimistic. That's rare these days. I mean, just look at the news - it's always about money, wars, politics, pollution... OK, I know all these things are important, but sometimes I just get tired of them. After all, why are we on this planet? It's to be as healthy and happy as possible, isn't it? To work together and do our best. That's how I see the Olympics - a positive symbol in a negative world.

4. Hi. I am Nico and I'm from Greece. The Games should always be held in the same place – that's what I think. At the moment it's ridiculous. Every four years a different city has to spend huge amounts of money to organise the games. It's a waste of money.

Ex.9 2.had eaten 3.had already closed 4.had gone 5.had taken 6.had already started 7.had been

Ex.10 2.Irakli had read the book so... 3.His family had lived there since 1998..... 4.The audience had fallen asleep long before.... 5.After I had told her the truth I felt... 6. Niko had already taken skiing lessons for a month before... 7. Her parents had already returned when...

Ex.11 2.had stayed 3.had crossed 4.had kept 5.had been 6.had walked 7. had driven

REVISION SIX UNITS 21-24

Ex. 1 2... as carefully as John. 3....as fluently as he (did). 4... would never give up sports. 5.... would spend two weeks here/there. 6....does not (doesn't) type as fast as Maria. 7... as well as Nini (does). 8....would go sightseeing this/that morning. 9....would watch a new French film this/that weekend. 10....would buy some sandwiches here/there. 11.... runs fast. 12.....not as good as I expected.

Ex. 2 2.He will be leaving the house at 8.30. 3.He will be arriving at work at 9. 4.He will be working from 6 to 9 5.He will be having lunch at 12. 6.He will be leaving work at 6. 7.He will be meeting his friends at 6.30 8.He will be driving home at 7.30. 9. He will be having late dinner at 8. 10. He will be reading newspapers from 9 to 10. 11.He will be watching TV from 10 to 11. 12. He will be sleeping at 11.30

Ex. 3 2.had finished 3.had left 4.had done 5.had seen 6.had waited 7.had lived 8.had already started 9.had never flown 10.had never practised 11.had gone 12.had just taken

Ex. 4 2.tour guide 3.unique sights 4.open-air museum 5.recovered from 6.reach the goal 7.sightseeing tours 8.triple jump 9.were flooded 10.stay fit 11.strong will 12.beat the record (extra: satisfied with)

Ex. 5 2.შეჯახება 3.შეჯიბრი (არს.) 4.გვირგვინი 5.სპორტსმენი 6. შეჯიბრი (ზმნა) 7. შედევი 8.ომი 9.სურვილი/ნებისყოფა 10. მეჩეთი 11.გამაოგნებელი 12.გულგრილი 13.ციხე-სიმაგრე 14.ახალგაზრდული ნაკრები 15.დამოუკიდებელი 16.მიზიდველი 17.სრუტე 18.მიზანდასახული 19.მწვრთნელი, მსაჯი 20.ნანობს 21.ინდეფერენტული, გულგრილი 22.წარმატებული 23.სამართლიანი, პატიოსანი 24.მიღწევა (არს.) 25.დარწმუნებული, გულდაჯერებული 26.მეხსიერება 27.უცხოელი 28.ტრავმა, სხეულის დაზიანება 29.წყალდიდობა 29.დამნაშავე, ბრალეული.

ANSWER KEYS TO THE TESTS

PROGRESS TEST ONE

- Ex. 1 1.B 2.A 3.B 4.A 5.B 6.B 7.A 8.B 9.B 10.A
Ex. 2 11.d 12.b 13.h 14.e 15.g 16.a 17.i (extras: f, j)
Ex. 3 18.outside 19.prepares 20.from 21.after 22.pollution 23.things 24.origin 25.using (extra: college)
Ex. 4 26.did you wear/ were you wearing 27.Does...belong 28.will wait/ will be waiting 29.are 30.will arrive
31.do not/don't throw away 32.do you mean
Ex. 5 33.sold 34.fell 35.got 36.stayed 37.became 38.was 39.stopped 40.died (extra: play)

PROGRESS TEST TWO

- Ex. 1 1.B 2.A 3.A 4.B 5.B 6.A 7.B 8.A 9.A 10.B
Ex. 2 11.h 12.a 13.f 14.b 15.g 16.e 17.d (extras: i, j)
Ex. 3 18.expensive 19.cheaper 20.best 21.exciting 22.exercise 23.believe 24.lose 25. less (extra: word)
Ex. 4 26.has done 27.have not/hav'n't heard 28.are having 29.you were doing 30.has conducted
31.was skiing 32.have read
Ex. 5 33.have been 34. have made 35.are planting 36.have leaned/learnt 37.was cutting 38.was doing
39.have made 40.are doing (extra: catch)

PROGRESS TEST THREE

- Ex. 1 1.B 2.A 3.A 4.B 5.A 6.B 7.B 8.A 9.B 10.A
Ex. 2 11.g 12.d 13.e 14.h 15.i 16.b 17.j (extras: a, f)
Ex. 3 18.result 19.respect 20.desire 21.ambitious 22.achieve 23.income 24.prohibited
25.forecast (extra: attracts)
Ex. 4 26.had 27.shouldn't 28.will/'ll have to 29.had /'d better 30.must 31.should not/shouldn't
32.does not/doesn't have to
Ex. 5 33.have/'ve been staying 34.am looked after 35.was introduced 36.was shown 37.was built
38.was added 39.will be taken 40.are located (extra: see)

PROGRESS TEST FOUR

- Ex. 1 1.B 2.A 3.A 4.B 5.B 6.A 7.B 8.A 9.B 10.B
Ex. 2 11.i 12.e 13.g 14.h 15.a 16.j 17.b (extras: d, f)
Ex. 3 18.industry 19.fans 20.appeared 21.acted 22.natural 23.protected 24.discovered
25.comparatively (extra: took)
Ex. 4 26.to 27.for 28.for 29.of 30.to 31.at 32.on (extras: in, into)
Ex. 5 33. if/whether Sandro often gave him/me good advice. 34."Have you changed your email address?"
35.if/whether we were/ I was allowed to buy alcohol in our/my country. 36.if/ whether we could change the
time of our next meeting. 37."Will you marry me?" 38.if /whether I kept a diary. 39. "Have you been to
the new leisure centre?" 40. if/whether they served wine.

PROGRESS TEST FIVE

- Ex. 1 1.B 2.A 3.A 4.B 5.B 6.B 7.A 8.A 9.B 10.A
Ex. 2 11.d 12.h 13.g 14.i 15.b 16.e 17.a (extras: f, j)
Ex. 3 18.healthily 19.fat 20.fried 21.programme 22.central 23.feeds 24.recipes 25.eats (extra: invites)
Ex. 4 26. eat 27. listened 28.would you do 29.are 30.didn't always ask 31.were 32.could
Ex. 5 33.was/were held 34.does not/doesn't rain 35.could 36.will invite 37.feel 38.wasn't/weren't
39. would go 40.change

FINAL TEST

- Ex. 1 1.A 2.A 3.B 4.B 5.B 6.A 7.B 8.A 9.B 10.A
Ex. 2 11.f 12.i 13.h 14.e 15.j 16.d 17.b (extras: a, g)
Ex. 3 18. competition 19.dangerous 20.unfairly 21.understanding 22.keep 23.needless 24. sense
25.fascinating (extra: fear)
Ex. 4 26.will be arriving 27.would be 28.would open 29.had already started 30.would stay
31.had just finished 32.will be doing
Ex. 5 33.have been 34.was having 35.have stopped 36.wanted 37.has become 38.moved 39.come
40.am staying (extra: ask)